

Briselē, 2025. gada 8. septembrī
(OR. en)

12600/25

COASI 94
ASIE 29
CFSP/PESC 1307
PE 59
ECOFIN 1141
WTO 70
COHOM 136

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 8. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	JOIN(2025) 19 final
Temats:	KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI HONKONGAS ĪPAŠĀS PĀRVALDES APGABALS: 2024. GADA ZIŅOJUMS

Pielikumā ir pievienots dokuments JOIN(2025) 19 final.

Pielikumā: JOIN(2025) 19 final

SAVIENĪBAS AUGSTAIS
PĀRSTĀVIS ĀRLIETĀS UN
DROŠĪBAS POLITIKAS
JAUTĀJUMOS

Briselē, 8.9.2025.
JOIN(2025) 19 final

KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

HONKONGAS ĪPAŠĀS PĀRVALDES APGABALS:

2024. GADA ZIŅOJUMS

KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

HONKONGAS ĪPAŠS PĀRVALDES APGABALS:

2024. GADA ZIŅOJUMS

Kopsavilkums

Kopš Honkongas nodošanas Ķīnas Tautas Republikai 1997. gadā Eiropas Savienība (ES) un tās dalībvalstis ir cieši sekojušas līdzi politiskajām un ekonomiskajām norisēm Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabalā (ĪPA).

Saskaņā ar Eiropas Parlamentam 1997. gadā pausto apņemšanos Komisija un Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos / Komisijas priekšsēdētājas vietniece nāk klajā ar gada ziņojumu par norisēm Honkongā. Gadu gaitā cita starpā īpaša uzmanība ir pievērsta principa “viena valsts, divas sistēmas” īstenošanai un Honkongas autonomijai, kā norādīts pašas Honkongas Pamatlikumā.

Šis ir 27. ziņojums – par 2024. gadu. Politiski šo gadu iezīmēja šādi notikumi: i) saskaņā ar Pamatlikuma 23. pantu pieņemtais plašais tiesību akts “Nacionālās drošības aizsardzības rīkojums” (*SNSO*); ii) pastāvīga uzmanības pievēršana nacionālajai drošībai ceturtajā gadā pēc Nacionālās drošības likuma (*National Security Law – NSL*) piemērošanas, tai skaitā augsta līmeņa tiesas prāvām pret neatkarīgiem medijiem un demokrātijas atbalstītājiem; un iii) žurnālistu un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku vajāšanas gadījumu skaita satraucošais pieaugums. Honkongas autonomija un Honkongas iedzīvotāju pamatbrīvības un pamattiesības turpināja samazināties, lai gan Ķīna 1997. gadā piekrita saglabāt šo autonomiju un šīs brīvības vismaz līdz 2047. gadam. Tomēr, salīdzinot ar represijām pēc *NSL* piemērošanas 2020. gadā, *SNSO* īstenošana līdz šim ir bijusi salīdzinoši mērena. Arī 2024. gadā tika pieņemti tiesas nolēmumi, ar kuriem tika atbalstīta *LGBTIQ+* personu tiesību veicināšana. Visaptveroši tiesību akti, kas aizsargā viendzimuma pārus, ir prasība, ko Honkongas Augstākā apelācijas tiesa noteica 2023. gada septembrī un kas jāizpilda līdz 2025. gada rudenim, bet paredzams, ka tās izpilde aizkavēsies.

2024. gadā turpinājās tiesvedība pret demokrātiju atbalstošiem aktīvistiem, atbalstītājiem un politiķiem, pamatojoties uz *NSL* un citiem tiesību aktiem, dažos gadījumos ar ievērojamu kavēšanos. Tiesas prāvā pret 47 demokrātijas aktīvistiem, kuri bija piedalījušies 2020. gada priekšvēlēšanās, Honkongas tiesa 45 apsūdzētajiem piesprieda brīvības atņemšanas sodus diapazonā no četriem gadiem un diviem mēnešiem līdz desmit gadiem, savukārt divus attaisnoja. Citā tiesas prāvā, balstoties uz koloniālā laikmeta likumu par sacelšanos, tika izvirzītas apsūdzības pret diviem bijušajiem likvidētā neatkarīgā medija *Stand News* galvenajiem redaktoriem. Vienam no galvenajiem redaktoriem tika piespriests 21 mēnešu cietumsods, bet otram – 11 mēnešu cietumsods. 72 gadu laikā šis ir pirmais spriedums, ar kuru žurnālisti Honkongā tiek notiesāti par noziedzīgu nodarījumu saistībā ar sacelšanos (musināšanu). 2024. gadā turpinājās tiesas prāva pret mediju jomas uzņēmēju un demokrātijas atbalstītāju *Jimmy Lai*, kurš arī sniedza liecību. Šī tiesas prāva ir būtiski aizkavējusies. Tiesa sākotnēji šai tiesas prāvai 2024. gadā atvēlēja 83 tiesas sēžu dienas, taču kopumā 2024. gadā bija 110 tiesas sēžu dienas. Paredzams, ka tiesas prāva noslēgsies ne ātrāk kā 2025. gada vidū. J. Lai kopš 2020. gada 31. decembra pastāvīgi atrodas apcietinājumā, galvenokārt izolatorā. 2024. gadā tiesas prāva vēl nebija sākusies lietā, kas ierosināta pret Honkongas Apvienību patriotisko demokrātisko kustību atbalstam Ķīnā, tai skaitā pret ievērojamo aktīvistu *Chow*

Hang-tung, un decembrī tika ieplānots, ka tiesvedība sāksies 2025. gada maijā. Vairāki apsūdzētie kopš 2021. gada vidus atrodas apcietinājumā, un atsevišķos gadījumos viņi ilgus periodus pavadā izolatorā.

Piemērojot *NSL* eksteritoriāli, Honkongas iestādes 2024. gadā izdeva apcietināšanas orderus (piedāvājot atlīdzību) pret sešiem trimdā esošiem Honkongas demokrātijas aktīvistiem. Policija nopratināja meklēto aktīvistu radniekus un paziņas. Šie notikumi turpina graut uzticību Honkongas tiesiskumam.

Lai gan Honkongā kopumā tiek ievērota interneta brīvība, varas iestādes turpināja bloķēt tiešsaistes saturu, kas tiek uzskatīts par sensitīvu. Apelācijas tiesa 8. maijā apmierināja valdības lūgumu aizliegt protesta himnu “Glory to Hong Kong”. Varas iestādes apgalvoja, ka šī dziesma “ir izmantota, lai uzkūdinātu citus” izdarīt tādus nacionālās drošības pārkāpumus kā atdalīšanās un sacelšanās.

ES par šīm norisēm ir atkārtoti paudusi bažas gan publiskos paziņojumos, gan privātā saziņā ar Ķīnas un Honkongas amatpersonām.

Augstais pārstāvis / priekšsēdētājas vietnieks Eiropas Savienības vārdā nāca klajā ar šādu paziņojumu par Honkongu:

- 2024. gada 19. marts – Paziņojums par jauna nacionālās drošības tiesību akta pieņemšanu¹.

ES runaspersona nāca klajā ar šādiem paziņojumiem jautājumos par Honkongu:

- 2024. gada 30. maijs – Runaspersonas paziņojums par spriedumu lietā *Hong Kong 47*²;
- 2024. gada 4. jūnijs – Runaspersonas paziņojums par Tiaņanmeņa laukuma notikumu 35. gadadienu³;
- 2024. gada 29. augusts – Runaspersonas paziņojums par *Stand News* bijušo galveno redaktoru notiesāšanu⁴;
- 2024. gada 19. novembris – Runaspersonas paziņojums par piespriestajiem sodiem lietā *Hong Kong 47*⁵;

ES runaspersonas ieraksts vietnē *X* (iepriekš *Twitter*) par Honkongu aptvēra šādu jautājumu:

---

¹ Eiropas Savienības vārdā sniegts Augstā pārstāvja paziņojums par jauna nacionālās drošības tiesību akta pieņemšanu, 19. marts, pieejams šeit: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/03/19/hong-kong-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-adoption-of-new-national-security-legislation/>.

² Runaspersonas paziņojums par spriedumu lietā *Hong Kong 47*, 30. maijs, pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-verdict-%E2%80%99Chong-kong-47%E2%80%9D-case_en.

³ Runaspersonas paziņojums par Tiaņanmeņa laukuma notikumu 35. gadadienu, 4. jūnijs, pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-statement-spokesperson-35th-anniversary-tiananmen-square-events_en.

⁴ Runaspersonas paziņojums par *Stand News* bijušo galveno redaktoru notiesāšanu, 29. augusts, pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-conviction-former-chief-editors-stand-news_en.

⁵ Runaspersonas paziņojums par piespriestajiem sodiem lietā *Hong Kong 47*, 19. novembris, pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-sentencing-%E2%80%99Chong-kong-47%E2%80%9D-case_en.

- 24. decembris – ieraksts saistībā ar Honkongas iestāžu izdotiem eksteritoriāliem apcietināšanas orderiem⁶.

ES biroja Honkongā publicētais ieraksts vietnē *X* (iepriekš *Twitter*) aptvēra šādu ar tiesībām saistītu jautājumu:

- 27. novembris – ieraksts saistībā ar Honkongas Augstākās apelācijas tiesas lēmumu atstāt spēkā nolēmumus, ar kuriem viendzimuma pāriem piešķir vienādas tiesības uz mājokli un mantojumu⁷.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību padomes 57. sesijā, kas notika 2024. gada 24. septembrī, ES puda bažas par cilvēktiesību situāciju Honkongā. ES mudināja “Ķīnas valdību un Honkongas iestādes atjaunot pilnīgu tiesiskuma, pamatbrīvību un demokrātijas principu ievērošanu”⁸. ANO Ģenerālās asamblejas Trešās komitejas sanāksmē, kas notika 2024. gada 22. oktobrī, ES nolasīja kopīgo paziņojumu, kurā ir paustas bažas par norisēm Honkongā⁹.

ES un Ķīnas cilvēktiesību dialoga 39. sesijā, kas 2024. gada 16. jūnijā notika Čuncjinā, ES arī puda bažas par “Honkongas jaunā nacionālās drošības likuma nelabvēlīgo ietekmi uz Honkongas iedzīvotāju tiesībām un brīvībām”¹⁰.

Eiropas Parlaments 25. aprīlī pieņēma rezolūciju par jauno nacionālās drošības likumu Honkongā un Andy Li un Joseph John lietām¹¹ un 28. novembrī – rezolūciju par Honkongu, jo īpaši Jimmy Lai lietu un 45 aktīvistu lietām, kuri nesen notiesāti, piemērojot valsts drošības likumu¹².

Honkongas ekonomika 2024. gadā pieauga jau otro gadu pēc kārtas, un IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 2,5 %, un to veicināja: ārējā tirdzniecība ar precēm un pakalpojumiem, loģistikas nozare, būvniecība un finanšu nozares pakāpeniska atveseļošanās. Salīdzinājumā ar laiku pirms pandēmijas samazinājās privātais patēriņš, un to nozaru sniegums, kurās tūristi tērē naudu, joprojām bija nepietiekams. Inflācija bija mērena, proti, 1,7 %, un bezdarba līmenis gada laikā bija 3,1 %. Honkongā tika reģistrēts ievērojams valsts budžeta deficīts un fiskālo rezervju samazinājums, lai gan fiskālās rezerves joprojām sedza aptuveni 11 mēnešus valdības izdevumu. 2024. gadā ES joprojām bija Honkongas lielākā ārvalstu uzņēmēju kopiena (neskaitot Ķīnu), mērot pēc to uzņēmumu skaita, kuri darbojas šajā teritorijā. ES bija arī Honkongas ceturtā lielākā preču tirdzniecības partnere un trešā lielākā pakalpojumu

⁶ Tvīts par jaunu eksteritoriālo apcietināšanas orderu kārtu, 24. decembris, pieejams šeit: <https://x.com/AnouarEUspox/status/1871530643378913663>.

⁷ Tvīts par Augstākās apelācijas tiesas lēmumu atstāt spēkā nolēmumus, ar kuriem viendzimuma pāriem piešķir vienādas tiesības uz mājokli un mantojumu, 27. novembris, pieejams šeit: <https://x.com/EUinHKandMO/status/1861701177865637911>.

⁸ UNHCR 57. sesijas darba kārtības 4. punkts: Vispārējās debates par cilvēktiesību situācijām, kam jāpievērš Padomes uzmanība, 24. septembris, pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/hrc57-item-4-general-debate-human-rights-situations-require-council%E2%80%99s-attention_en?s=62.

⁹ ES paziņojums ANO Ģenerālās asamblejas Trešās komitejas sanāksmē: darba kārtības 71. punkts: Cilvēktiesības, 22. oktobris, pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-new-york/eu-statement-%E2%80%93-un-general-assembly-3rd-committee-agenda-item-71-human-rights_en.

¹⁰ Čuncjinā noticis 39. cilvēktiesību dialogs ar Eiropas Savienību, 17. jūnijs, pieejams šeit: https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-39th-human-rights-dialogue-european-union-took-place-chongqing_en.

¹¹ Eiropas Parlamenta 2024. gada 25. aprīļa rezolūcija par jauno drošības likumu Honkongā un Andy Li un Joseph John lietām, 25. aprīlis, pieejama šeit: <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/deterioration-of-fundamental-freedoms-in/product-details/20230616DPU36462>.

¹² Eiropas Parlamenta 2024. gada 28. novembra rezolūcija par Honkongu, jo īpaši Jimmy Lai lietu un 45 aktīvistu lietām, kuri nesen notiesāti, piemērojot valsts drošības likumu, 28. novembris, pieejama šeit: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2024-0051_LV.html.

tirdzniecības partnere ar kopējo tirdzniecības apjomu 66,7 miljardi EUR un ES pārpalikumu 30,0 miljardu EUR apmērā.

I. Politiskās un sociālās norises

Pamatlikuma 23. pants: tiesību akti un to īstenošana

Honkongas konstitucionālā dokumenta jeb Pamatlikuma 23. pantā noteikts, ka Honkonga “pati pieņem likumus, lai aizliegtu jebkādu nodevības, atdalīšanās, sacelšanās, varas gāšanas aktu pret Ķīnas Tautas Republikas centrālo valdību vai valsts noslēpumu zādzību, lai aizliegtu ārvalstu politiskajām organizācijām vai struktūrām veikt politiskas darbības apgabalā un lai aizliegtu apgabala politiskajām organizācijām vai struktūrām veidot sakarus ar ārvalstu politiskajām organizācijām vai struktūrām”.

Jau iepriekš – 2003. gadā – notika neveiksmīgs mēģinājums ieviest tiesību aktus saskaņā ar 23. pantu. Pēc *NSL* piemērošanas un demokrātiju atbalstošo likumdevēju *de facto* izslēgšanas no likumdošanas procesa 2021. gadā Honkongas valdība atsāka darbu, lai pabeigtu *SNSO* izstrādi. *SNSO* likumdošanas process tika pabeigts vien 49 dienu laikā. 2024. gada 6. martā Ķīnas premjerministra vietnieks un Centrālās vadošās grupas Honkongas un Makao jautājumos vadītājs *Ding Xuexiang* aicināja ātri ieviest šo tiesību aktu. Honkongas valdība 7. martā paziņoja par plāniem nākamajā dienā iesniegt likumprojektu pirmajam un otrajam lasījumam. Arī Likumdošanas padome paātrināja 212 lappušu garā tiesību akta projekta pārbaudi. Likumdošanas padomes 15 locekļu likumprojektu komiteja laikposmā no 8. līdz 14. martam, t. sk. nedēļas nogalē, rīkoja secīgas sanāksmes, lai apspriestu šo likumprojektu ar 181 klauzulu. Likumdošanas padomes priekšsēdētājs *Andrew Leung* atteicās no 12 dienu paziņošanas termiņa, lai likumprojektu varētu izskatīt otrajā un trešajā lasījumā. Lai pabeigtu otro un trešo lasījumu vienā dienā, likumdevēji savstarpēji vienojās ierobežot katra likumdevēja runas laiku līdz piecām minūtēm. Visās publiskajās runās tika pausts atbalsts likumprojektam. Tā rezultātā tiesību akts tika pieņemts 2024. gada 19. martā un stājās spēkā 23. martā.

Pēc Honkongas valdības uzaicinājuma ES birojs kopā ar ES dalībvalstu ģenerālkonsulātiem pauda ES bažas par *SNSO* projektu rakstiski, izmantojot diplomātisku notu, un mutiski divās informatīvajās sesijās ar konsulāro korpusu, ko organizēja Honkongas iestādes. Apspriešanās procesa rezultātā netika veiktas būtiskas izmaiņas tiesību akta projektā, izņemot sabiedrības interešu papildu aizsardzības ieviešanu, tā reaģējot uz žurnālistu paustajām bažām par viņu iespējamo apsūdzēšanu valsts noslēpumu zādzībā.

SNSO ir norādīts, ka “politikas “viena valsts, divas sistēmas” augstākais princips ir aizsargāt valsts suverenitāti, drošību un attīstības intereses”. Ar *SNSO* tiek papildināts Pamatlikuma 23. pants un aizliegtas piecas jaunas noziedzīgu nodarījumu kategorijas, proti, nodevība, dumpis, valsts noslēpumu zādzība un spiegošana, sabotāžas darbības, kas apdraud nacionālo drošību, un ārēja iejaukšanās. Ar *SNSO* Honkongas teritorijā tiek ieviesta termina “nacionālā drošība” plaša definīcija, kas ir spēkā kontinentālajā daļā, tādējādi *de facto* piešķirot izpildvarai lielā mērā neierobežotas pilnvaras šajā jomā.

Citas nodarījumu kategorijas, kas ir ietvertas *SNSO*, jau bija paredzētas Honkongas tiesību aktos, un jaunais tiesību akts paplašināja šo noziedzīgo nodarījumu kategoriju tvērumu. *SNSO* aizstāj koloniālā laikmeta likumu par sacelšanos un esošo nodarījumu tvērumā iekļauj arī

“kūdīšanu uz neapmierinātību ar valsts pamatsistēmu, kas izveidota ar Ķīnas Tautas Republikas konstitūciju”. *SNSO* juridiskajā tekstā ir arī skaidri norādīts, ka “nav jāpierāda” nodoms “kūdīt uz vardarbību”, lai to atzītu par noziedzīgu nodarījumu, tādējādi atkāpjoties gan no vispārējām tiesībām, gan starptautiskajiem principiem. Turklāt maksimālais sods par šādu nodarījumu tika palielināts no diviem līdz septiņiem gadiem ieslodzījumā. Ja sacelšanās darbība notiek, par to slepeni vienojoties ar kādu “ārēju spēku”, jaunais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz 10 gadiem.

Saskaņā ar *SNSO* grozītais noziedzīgais nodarījums “kūdīšana uz neapmierinātību ar valsts amatpersonām” tagad aptver plašāku amatpersonu loku, tai skaitā Ombuda priekšsēdētāju un Vienlīdzīgu iespēju komisijas priekšsēdētāju.

Turklāt *SNSO* ir noteikts, ka personas, kuras ir notiesātas par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nacionālo drošību, var tikt atbrīvotas tikai no vienas trešdaļas piespriedē soda ar nosacījumu, ka Labošanas dienestu komisārs ir novērtējis, ka šāds atbrīvojums “nav pretrunā nacionālās drošības interesēm”. Vairumā gadījumu tas nozīmē ilgākus cietumsodus. Atbrīvošana no soda izciešanas līdz šim ir bijusi ierasta prakse attiecībā uz ieslodzītajiem, kuri cietumā labi uzvedas. Turklāt ikviens, kurš notiesāts par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar nacionālo drošību, visu atlikušo mūžu¹³ vairs nebūs tiesīgs kandidēt izpildvaras vadītāja, Likumdošanas padomes, Rajonu padomes un lauku apgabalu pārstāvju vēlēšanās.

Neilgi pēc *SNSO* stāšanās spēkā iestādes kādā jau noslēgtā *NSL* lietā ar atpakaļejošu spēku piemēroja *SNSO* stingrākos noteikumus par atbrīvošanu no soda izciešanas, un rezultātā apsūdzētajam *de facto* tika pagarināts brīvības atņemšanas termiņš. Protestētājam, kurš 2021. gadā tika notiesāts par atdalīšanos saskaņā ar Pekinas pieņemto likumu un kurš izcietā piecu gadu cietumsodu, 2024. gada 24. februārī tika paziņots, ka viņu no ieslodzījuma varētu atbrīvot 25. martā. Tomēr, tā kā stājās spēkā *SNSO*, šis atbrīvojums tika atcelts. Ieslodzītais iesniedza pieteikumu lēmuma pārskatīšanai tiesā, kas bija pirmais šāda veida pieteikums saistībā ar *SNSO*, bet 6. decembrī tas tika noraidīts. Augstās tiesas tiesnesis lēma, ka tiesas “parasti paļaujas” uz izpildvaras iestāžu viedokli par to, kas ir nepieciešams nacionālās drošības aizsardzībai.

Pirmie aresti saskaņā ar *SNSO* notika 2024. gada 28. maijā, vēršoties pret jau apcietināto aktīvistu *Chow Hang-tung* (Honkongas Apvienības lieta) un piecām citām personām. Šīs sešas personas tika apsūdzētas par musināšanas (sacelšanās) nodarījuma izdarīšanu, publicējot ierakstus sociālajos medijos saistībā ar 1989. gada apspiešanu Tiaņanmeņa laukumā. Līdz 2024. gada 31. decembrim *SNSO* tika izmantots, lai apcietinātu vismaz 15 personas, pamatojoties uz apsūdzībām par musināšanu. Trīs personas tika notiesātas un saņēma cietumsodu saskaņā ar jauno tiesību aktu. Lai gan *SNSO* īstenošana līdz šim ir bijusi salīdzinoši mērena salīdzinājumā ar represijām pēc *NSL* piemērošanas, notiesāšanas sliktums ir bijis zems un sodi – bargi. Vienai no personām, kas notiesātas saskaņā ar šo tiesību aktu, tika piespriedis 14 mēnešu cietumsods par tāda t-krekla nēsāšanu, uz kura uzdrukāts protesta sauklis, kas tika atzīts par “musinošu”.

Atsaucoties uz jauno tiesību aktu, Honkongas drošības sekretārs 2024. gada 12. jūnijā un vēlreiz 2024. gada 24. decembrī anulēja pases 13 meklēšanā esošām personām, kas deklarētas kā “bēgļi”, un liedza citiem veidot monetārās attiecības vai veidot kopuzņēmumus ar minētajām personām, kā arī tām pārdot vai iznomāt īpašumus.

---

¹³ Līdzīgā klauzulā, kas tika pieņemta Makao, bija noteikts piecu gadu periods.

Minētais tiesību akts ir vēl vairāk saasinājis *NSL* atturošo ietekmi uz Honkongas sabiedrību, tai skaitā vēl vairāk pastiprinot žurnālistu pašcenzūru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju piesardzību. ASV finansētā ziņu radiostacija *Radio Free Asia* 29. martā paziņoja par sava Honkongas biroja slēgšanu, kā iemeslu minot bažas par reportieru drošību. Honkongas katoļu bīskaps 28. martā apstiprināja, ka viņa diecēzei ir jāpielāgo noteiktas reliģiskās darbības, lai izvairītos no jaunā likuma pārkāpšanas.

***NSL* un saistīto tiesību aktu īstenošana**

2024. gada 30. jūnijā tika atzīmēta *NSL* piemērošanas ceturta gadadiena. Līdz 2024. gada 31. decembrim saskaņā ar *NSL* un ar to saistītajām klauzulām tika apcietināti 316 cilvēki, un notiesājošu spriedumu saņēma vairāk nekā 95 %.

2024. gada Ziemassvētku vakarā Honkongas iestādes izdeva meklēto personu sarakstu, kurā ir iekļautas sešas ārvalstīs dzīvojošas personas, tai skaitā ārvalstu valstspiederīgie. Honkongas nacionālās drošības policija izsludināja 1 milj. HKD (122 000 EUR) lielu atlīdzību par katru no aktīvistiem, kas paši bija devušies trimdā un kas ir apsūdzēti par iespējamu slepenu vienošanos ar ārvalstīm vai ārējām struktūrām, atdalīšanos un varas gāšanu. Tas bija vēl viens *NSL* eksteritoriālas īstenošanas gadījums, un rezultātā šādu apcietināšanas orderu kopējais skaits sasniedza 19. Līdz 31. decembrim Honkongai netika izdota neviena persona, kas iekļauta šajos meklēto personu sarakstos. ES runaspersona publicēja paziņojumu, kurā nosodīja šos eksteritoriālos apcietināšanas orderus.

Šie meklēto personu saraksti turpināja radīt plašu ietekmi Honkongā, izdarot spiedienu uz aktīvistu ģimenēm un tuvajām sociālajām aprindām. 10. janvārī valsts drošības policija nopratināšanas nolūkā aizturēja ārvalstu aktīvistu, kas 2023. gada 14. decembrī tika iekļauta meklēto personu sarakstā, vecākus un divas māsas.

2024. gadā turpinājās tiesvedība lietās, kurās tika izvirzītas apsūdzības saskaņā ar *NSL* un koloniālā laikmeta likumu par sacelšanos, bet bija vērojama būtiska aizkavēšanās. Vairāki apsūdzētie atrodas apcietinājumā kopš 2021. gada vidus un atsevišķos gadījumos pastāvīgi atrodas izolatorā.

***NSL* tiesas prāva pret 47 demokrātiju atbalstošiem likumdevējiem un aktīvistiem, kuri 2020. gadā rīkoja likumīgas priekšvēlēšanas vai piedalījās tajās** (parasti saukti par *Hong Kong 47*), ir tā tiesas prāva par nacionālo drošību, kurā ir lielākais apsūdzēto skaits. Augstā tiesa 2024. gada 30. maijā notiesāja 45 apsūdzētos par “sazvērestību ar mērķi gāzt varu” un 19. novembrī viņiem piesprieda brīvības atņemšanas sodus diapazonā no četriem gadiem un diviem mēnešiem līdz desmit gadiem. Maksimālais *NSL* noteiktais sods ir mūža ieslodzījums. Divi no *Hong Kong 47* apsūdzētajiem tika attaisnoti.

Prokurors iesniedza apelācijas sūdzību par vienu no diviem tiesas attaisnotajiem apsūdzētajiem. Honkongas valdība iebilda pret kontinentālās Ķīnas stingro atbalstītāju aicinājumiem panākt vēl smagākus sodus šīm 45 personām. Tajā pašā laikā 14 apsūdzētie iesniedza apelācijas prasību par saviem notiesājošajiem spriedumiem vai piespriestajiem sodiem. Līdz 31. decembrim tiesu iestādes vēl nebija ieplānojušas šo apelācijas prasību izskatīšanu.

Tiesas process, tai skaitā sēdes par soda mīkstināšanu un sprieduma pasludināšana, ilga 131 dienu, tā pārsniedzot sākotnēji ieplānotās 90 dienas. Tajā pašā laikā 2024. gadā vismaz

viens no astoņiem pārējiem demokrātijas aktīvistiem, kuri tika arestēti, bet pret kuriem šajā lietā netika veikta kriminālvajāšana, joprojām bija atbrīvots no policijas ieslodzījuma pret galvojumu un viņam nebija piekļuves savai pasei.

NSL tiesas prāvā pret Honkongas Apvienību patriotisko demokrātisko kustību atbalstam Ķīnā (turpmāk – “Apvienība”) 2024. gadā sākās lietas izskatīšanas posms. Līdz 2024. gada 31. decembrim Augstā tiesa bija ieplānojusi tiesas sēdes 2025. gada maijā un tām atvēlējusi 75 dienas. Šī pilsoniskās sabiedrības grupa, kas vairs nepastāv, agrāk organizēja ikgadējo atceres svecīšu vakaru, lai pieminētu 1989. gada apspiešanu Tiananmeņa laukumā. Prokurors apsūdz Honkongas Apvienību un tās galvenos dalībniekus “kūdīšanā uz varas gāšanu”. Maksimālais sods ir mūža ieslodzījums.

Augstā tiesa 2024. gada 14. martā kādā saistītā lietā apstiprināja *Chow Hang-tung* un divu citu Apvienības locekļu notiesāšanu un sodīšanu par to, ka viņi nav izpildījuši nacionālās drošības policijas pieprasījumu sniegt informāciju. 31. jūlijā Augstākā apelācijas tiesa atļāva minētajiem trim apsūdzētajiem iesniegt apelācijas sūdzību un ieplānoja tiesas sēdi 2025. gada janvārī.

2024. decembrī turpinājās **pret mediju jomas uzņēmēju un demokrātijas aktīvistu *Jimmy Lai* uzsāktā tiesas prāva par NSL pārkāpumiem un musināšanu**. Apsūdzības tika izvirzītas ne tikai *Jimmy Lai*, bet arī sešiem bijušajiem vairs neeksistējošā laikraksta *Apple Daily* žurnālistiem, kuri savu vainu atzina 2022. gada novembrī, kā arī trim ar *Apple Daily* saistītiem uzņēmumiem. Prokuratūra izvirzīja *Jimmy Lai* (kas ir Apvienotās Karalistes pilsonis) un pārējiem apsūdzības divos punktos saskaņā ar NSL (“sazvērestība, lai noslēgtu slepenu vienošanos ar ārvalstīm vai ārējām struktūrām ar mērķi apdraudēt nacionālo drošību”) un vienā apsūdzības punktā saskaņā ar koloniālā laikmeta likumu par sacelšanos (“sazvērestība, lai drukātu, izdotu, pārdotu, piedāvātu pārdošanai, izplatītu, demonstrētu un/vai pavairotu musinošas publikācijas”). Maksimālais sods par apsūdzībām, kas izvirzītas saskaņā ar NSL, ir mūža ieslodzījums. Tiesas process, kura plānotais ilgums bija 83 dienas, tika pārcelts divas reizes – vienu reizi no 2022. gada 1. decembra uz 2023. gada 25. septembri un pēc tam uz 2023. gada 18. decembri. Tiesas procesa 113. diena bija 19. decembrī, kas bija pēdējā tiesas sēžu diena 2024. gadā. J. Lai pirmo reizi personīgi sniedza liecību 20. novembrī.

***Stand News* lietā, kurā tika izvirzītas apsūdzības saskaņā ar koloniālā laikmeta likumu par sacelšanos**, apgabaltiesa 26. septembrī piesprieda cietumsodu diviem bijušajiem likvidētā neatkarīgā medija galvenajiem redaktoriem attiecīgi uz 21 mēnesi un 11 mēnešiem. Viens no redaktoriem, kurš 349 dienas tika turēts pirmstiesas apcietinājumā, bija nekavējoties jāpārved uz cietumu, bet otram redaktoram veselības stāvokļa dēļ netika piemērota brīvības atņemšana. Šī ir pirmā žurnālistu notiesāšana un sodīšana par musināšanu 72 gadu laikā. Šī notiesāšana ir saasinājusi preses brīvības apspiešanas atturošo ietekmi, vēl vairāk palielinot jau tā plaši izplatīto žurnālistu pašcenzūru.

Ar nacionālo drošību saistīto tiesas prāvu pārvaldība ir vairākkārt raisījusi šaubas par pienācīgu procesu gan attiecībā uz patvaļīgi izvēlēto tiesnešu objektivitāti nacionālās drošības lietās, gan ieilgušajiem tiesas procesiem. *Stand News* lietā bija paredzēts, ka tiesas prāva ilgs 20 dienas, bet tās ilgums bija 57 dienas. Sprieduma pasludināšanas datums tika atlikts trīs reizes. Problemātisks bija arī apsūdzēto ilgais pirmstiesas apcietinājums, kas bija ilgāks par 300 dienām.

Pirmajā tiesas prāvā par musināšanu kopš 1997. gada Honkongas nodošanas [Ķīnas Tautas Republikai] Apelācijas tiesa 7. martā apstiprināja aktīvista *Tam Tak-chi* notiesāšanu.

Tiesa noraidīja Apvienotās Karalistes Slepenās padomes nolēmumu, ka jebkurai runai, uz kuru attiecas notiesājošs spriedums par musināšanu, ir jāietver nodoms kūdīt uz vardarbību. Augstākā apelācijas tiesa 14. augustā atļāva *Tam Tak-chi* 2025. gada janvārī apstrīdēt viņam piemēroto notiesājošo spriedumu un sodu.

11. aprīlī *Joseph John*, kas ir Portugāles valstspiederīgais un Apvienotās Karalistes iedzīvotājs, tika piespriests piecu gadu cietumsods par “kūdīšanu uz atdalīšanos”.

Daudzi no aptuveni 6000 protestētājiem, kuri tika arestēti 2019. gada protestu laikā, bet vēl nav apsūdzēti, joprojām ir atbrīvoti pret galvojumu, jo policija vēl nav veikusi izmeklēšanu un prokuratūra nav pieņēmusi lēmumus. Atbildot uz aicinājumiem “kategoriski” atcelt apsūdzības, kas pret minētajiem protestētājiem varētu tikt izvirzītas, tieslietu sekretārs *Paul Lam* 2024. gada kādā oktobra intervijā norādīja, ka tas būtu pretrunā tiesiskuma principam. Viņš piebilda, ka var rasties jauni pierādījumi un ka nav noteikts termiņš, kurā jāsauc pie atbildības par pagātnē izdarītiem noziegumiem.

Pilsētas pirmajā tiesas prāvā, kuras pamatā ir Apvienoto Nāciju Organizācijas preterorisma rīkojums, zvērinātie 29. augustā notiesāja vienu personu un attaisnoja sešas citas personas par iespējamu plānu detonēt sprāgstvielas un izmantot šaujamieročus pret policiju 2019. gada protestu laikā. Seši citi apsūdzētie bija atzinuši savu vainu. Tiesa piesprieda septiņiem cilvēkiem cietumsodu diapazonā no 5 gadiem un 10 mēnešiem līdz 23 gadiem un 10 mēnešiem.

Jimmy Lai un seši bijušie likumdevēji 2024. gada 12. augustā zaudēja galīgo pārsūdzību attiecībā uz notiesājošo spriedumu par “dalību” nelikumīgā gājienā, kas notika 2019. gada 18. augustā. Augstākā apelācijas tiesa noraidīja apgalvojumu, ka šī apsūdzība ir pārmērīgs vārda un pulcēšanās brīvības ierobežojums. Tomēr tika noraidīts arī prokurora lūgums atjaunot notiesājošo spriedumu par gājiena “organizēšanu”. Pēc divām dienām Apvienotās Karalistes Augstākās tiesas bijušais priekšsēdētājs lords *Neuberger*, kurš vadīja šo lietu, atkāpās no priekšsēdētāja amata Augsta līmeņa juridisko ekspertu darba grupā mediju brīvības jautājumos, kas konsultēja koalīciju *Media Freedom Coalition*, kuras locekļi ir arī ES dalībvalstis.

2024. gadā atkāpās arī pieci Augstākās apelācijas tiesas ārvalstu pagaidu tiesneši. Lai gan daži no viņiem nolēma nepalikāt šajā amatā uz vēl vienu termiņu personīgu iemeslu dēļ, pensionētais Apvienotās Karalistes tiesnesis lords *Sumption*, kurš ir bijis Apvienotās Karalistes Augstākās tiesas tiesnesis, norādīja, ka “kopiena, kas kādreiz bija dinamiska un politiski daudzveidīga, pamazām kļūst par totalitāru valsti. Tiesiskums ir nopietni apdraudēts ikvienā jomā, par kuru valdībai ir stingra nostāja”.

2024. gada decembrī Augstākās apelācijas tiesas sastāvā bija palikuši seši ārvalstu pagaidu tiesneši.

Visbeidzot, attiecībā uz jautājumiem, kas tiek uzskatīti par būtiskiem nacionālajai drošībai, 2024. gadā situācija **tiesiskuma** jomā Honkongā joprojām bija ļoti saspringta. Ikgadējā tiesiskuma indeksa, ko apkopojusi organizācija *World Justice Project* un kas publicēts 2024. gada 23. oktobrī, apakšindeksā “valdības pilnvaru ierobežojumi” Honkonga salīdzinājumā ar 2023. gadu bija noslīdējusi par trim vietām, ieņemot 62. vietu starp 142 valstīm un teritorijām. Arī apakšindeksā “pamattiesības” Honkonga ierindojās 62. vietā,

kas ir par četrām vietām zemāk nekā 2023. gadā¹⁴. Tajā pašā laikā autoritārais pavērsiens Honkongas tiesiskajā vidē joprojām lielā mērā neietekmēja komerciesības un privātiesības.

2024. gadā uzmanība joprojām tika pievērsta arī **“nacionālās drošības” jautājuma integrēšanai ĪPA pārvaldībā**, it īpaši saistībā ar izglītību un civildienestu. Honkongas Civildienesta birojs 7. jūnijā izsludināja jaunu Civildienesta kodeksu, kurā kā viena no pamatvērtībām, kas jāievēro 173 000 ĪPA ierēdņiem, bija minēta “konstitucionālās kārtības un nacionālās drošības saglabāšana”. 6. augustā tika atvērta Nacionālās drošības izstāžu galerija, kas 2019. gada protestus raksturo kā “krāsu revolūciju”. Civildienesta birojs mudināja visus valdības darbiniekus līdz 2026. gada beigām šo galeriju apmeklēt vismaz vienu reizi.

18. novembrī valdība rīkoja Nacionālās drošības rajonu pasniedzēju apmācības shēmas atklāšanas ceremoniju, kurā piedalījās pirmie 120 nacionālās drošības “pasniedzēji”. Valdība norādīja, ka tā sagaida, ka līdz 2025. gadam tiks apmācīti vismaz 2600 rajonu pasniedzēji un katrs no viņiem nacionālās drošības jautājumos izglītos vismaz 30 cilvēkus gadā. Honkongas valdība paredz, ka par nacionālās drošības aizsardzību gadā kopumā tiks izglītoti vairāk nekā 78 000 cilvēku.

Izglītības birojs 2024. gadā atkārtoti uzsvēra, cik svarīga ir izglītība nacionālās drošības jomā. 25. jūnijā tika publicēti vairāki ziņojumi, kuros skolu inspektori cita starpā kritizēja to, ka skolas pielāgojas bērniem ar mēreniem mācīšanās traucējumiem, viņiem nemācot Ķīnas konstitūciju un “visaptveroši neīstenojot” nacionālās drošības izglītību.

Valdība arī stingrāk kontrolēja sociālā darbinieka profesiju. Likumdošanas padome 2024. gada 3. jūlijā pieņēma grozījumu Sociālo darbinieku reģistrācijas rīkojumā, ar kuru tika noteikts, ka pilsētas sociālo darbinieku licencēšanas struktūras amatos vairākumu veido valdības ieceltās personas. Šis tiesību akts arī pilnvaroja šo struktūru neatgriezeniski diskvalificēt sociālos darbiniekus, kuri ir notiesāti par noziedzīgiem nodarījumiem nacionālās drošības jomā.

Jūlijā policija sniedza informāciju, ka tā ir saņēmusi vairāk nekā 750 000 neoficiālu ziņojumu, kas iesniegti, izmantojot nacionālās drošības uzticības tālruni, un ka par aptuveni 10–20 % no šiem ziņojumiem varētu veikt turpmākus pasākumus. Atsevišķi no iepriekš minētā, decembrī policija paziņoja, ka tā šogad pilsētā ir uzstādījusi 612 novērošanas kameru aprīkojuma vienības, lai uzlabotu drošību. Noteiktais mērķis bija līdz 2025. gada beigām uzstādīt vēl 1300 aprīkojuma vienības.

2024. gadā Honkongas **politiskās opozīcijas un plurālistisko viedokļu telpa** saruka vēl vairāk.

13. novembrī Demokrātiskās partijas priekšsēdētājs *Lo Kin-hei* norādīja, ka vairāki galvenie partijas locekļi, kā arī viņu ģimenes un uzņēmumi ir saņēmuši anonīmus draudu zvanus un e-pasta vēstules, kurās viņi tiek kritizēti kā “Ķīnas un Honkongas ienaidnieki” un brīdināti par iespējamu ieslodzījumu par viņu politisko darbību.

19. novembrī laikraksti *Ta Kung Pao* un *Wen Wei Po* publicēja rakstus vairāku pilnu lappušu garumā, izceļot deviņus notiesātos apsūdzētos lietā *Hon Kong 47* un apsūdzot viņus par pašreizēju vai agrāku saikni ar minēto politisko grupu. Demokrātiskā partija, kas kādreiz bija

---

¹⁴ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global>.

lielākā demokrātiju atbalstošā politiskā grupa Honkongā, joprojām saskārās ar grūtībām noorganizēt līdzekļu vākšanas pasākumus.

Pilsoniskā partija, kas agrāk bija otrā lielākā politiskās opozīcijas grupa Honkongā, 27. martā tika svītrotā no Honkongas Uzņēmumu reģistra; šī grupa 2023. gada maijā bija nobalsojusi par darbības izbeigšanu.

Honkongas ārējās attiecības

Honkongas ārējām attiecībām 2024. gadā bija raksturīgi centieni dažādot tirdzniecības un ekonomiskās saites ar Dienvidaustrumāzijas valstīm, Tuvo Austrumu valstīm un citiem jaunietekmes tirgiem. Izpildvaras vadītājs jūlijā vadīja delegāciju, kas devās sešu dienu vizītē uz Laosu, Kambodžu un Vjetnamu. Līdz šim viņš ir apmeklējis septiņas Dienvidaustrumāzijas valstu asociācijas (ASEAN) dalībvalstis, izņemot Bruneju, Filipīnas un Mjanmu. Novembrī viņš septiņas dienas pavadīja Peru un apmeklēja Āzijas un Klusā okeāna valstu ekonomiskās sadarbības foruma ekonomikas līderu sanāksmi. Honkonga 2024. gadā arī parakstīja brīvās tirdzniecības nolīgumu (BTN) ar Peru.

Septembrī pilsētas pašreizējais vienīgais pārstāvis Nacionālā tautas kongresa Pastāvīgajā komitejā *Starry Lee* ierosināja, ka ĪPA internacionalizācijas procesam tagad būtu jākoncentrējas uz iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš”, ASEAN un Tuvo Austrumu valstīm, jo ĪPA jau ilgstoši ir koncentrējies uz Eiropu un ASV.

Turpinājās emigrācija no Honkongas. Apvienotās Karalistes Iekšlietu ministrija 2024. gadā paziņoja, ka 2024. gadā līdz 30. septembrim tā ir saņēmusi 32 429 pieteikumus Lielbritānijas (ārvalstu) vīzas saņemšanai. Apvienotā Karaliste kopumā ir saņēmusi aptuveni 224 204 Honkongas pilsoņu pieteikumus īpašai vīzu shēmai, kas var pavērt ceļu uz pilsonību. Saskaņā ar šo shēmu Apvienotajā Karalistē ir ieradusies aptuveni 158 000 cilvēku. Kanāda un Austrālija turpināja saņemt vīzu pieteikumus saskaņā ar īpaši pielāgotām imigrācijas shēmām Honkongas iedzīvotājiem. Neraugoties uz emigrāciju, Honkongas iedzīvotāju skaits ir saglabājis nemainīgs – 7,5 miljoni –, ko galvenokārt nodrošina jauni imigranti no Ķīnas kontinentālās daļas.

ASV prezidents 10. jūlijā attiecībā uz Honkongu pagarināja “nacionālās ārkārtas situācijas” statusu, apgalvojot, ka ĪPA situācija ir radījusi draudus ASV “nacionālajai drošībai, ārpolitikai un ekonomikai”. Saskaņā ar šo izpildrīkojumu ĪPA vairs nevarēja izmantot īpašu ekonomisku režīmu, kas iepriekš bija paredzēts ASV tiesību aktos. 19. novembrī, atbildot uz notiesājošajiem spriedumiem lietā *Hong Kong 47*, ASV paziņoja par jaunu vīzu ierobežojumu noteikšanu Honkongas amatpersonām.

Tiesības, brīvības un vienlīdzīgas iespējas

23. janvārī notika Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību padomes Vispārējā regulārā pārskata darba grupas sanāksme par Ķīnu un arī par Honkongu. Pirms sanāksmes vismaz septiņas valstis bija iesniegušas 13 iesniegumus saistībā ar Honkongu, kas ir rekordliels pieprasījumu skaits. Sanāksmes laikā 18 valstis, tai skaitā Dānija, Vācija, Īrija un Francija, puda bažas par pilsoniskajām tiesībām šajā teritorijā, savukārt ASV un Apvienotā Karaliste mudināja Honkongas iestādes atcelt NSL.

ANO Cilvēktiesību padome 2024. gada 31. maijā publicēja Ķīnas viedokli par secinājumiem un ieteikumiem. Ķīna noraidīja 14 no 23 ieteikumiem cilvēktiesību jomā saistībā ar Honkongu, kurus bija sniegušas 20 valstis. Valstis, kuru ieteikumi tika noraidīti, cita starpā bija arī Beļģija, Čehija, Dānija, Luksemburga, Nīderlande un Austrija. Ķīna noraidīja visus ieteikumus saistībā ar NSL Honkongā, raksturojot tos kā tādus, kuru pamatā ir “nepatiesa informācija”. Tajā pašā laikā Ķīna paziņoja, ka tā “ir pieņēmusi un jau īstenojusi” Vācijas ieteikumus (atjaunot tiesiskuma, pilsoniskās sabiedrības un politisko tiesību pilnīgu ievērošanu Honkongā), Francijas ieteikumus (garantēt vārda un bēdrosanās brīvību, tai skaitā tiešsaistē, arī Honkongā) un Lietuvas ieteikumus (garantēt visu iedzīvotāju tiesības uz uzskatu un vārda brīvību, lai viņiem nebūtu jābaidās no represijām un cenzūras nevienā reģionā, tai skaitā Honkongā un Tibetā).

Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību padome 4. jūlija plenārsēdē apsprieda un pieņēma pārskata ziņojumu par Ķīnu.

Apvienoto Nāciju Organizācijas eksperti 2024. gadā divas reizes Ķīnas pastāvīgajai pārstāvniecībai Ženēvā rakstiski puda bažas par pamattiesību stāvokli Honkongā.

25. janvārī Apvienoto Nāciju Organizācijas īpašais referents jautājumā par spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu puda “bažas”, ka *Andy Li*, kas ir galvenais apsūdzības liecinieks nacionālās drošības tiesas prāvā pret *Jimmy Lai*, kontinentālās daļas cietumā “tika pakļauts spīdzināšanai un/vai citai nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai”, un “tāpēc viņš bija spiests atzīties, ka ar *Jimmy Lai* ir vienojies par sadarbību ar ārvalstu struktūrām”¹⁵.

Apvienoto Nāciju Organizācijas īpašie referenti 2024. gada 22. martā nāca klajā ar paziņojumu par: i) tiesību uz uzskatu un vārda brīvību veicināšanu un aizsardzību; ii) tiesībām uz izglītību; iii) tiesībām uz mierīgas pulcēšanās un bēdrosanās brīvību; iv) cilvēktiesību aizstāvju situāciju; v) tiesnešu un advokātu neatkarību un vi) cilvēktiesību un pamatbrīvību veicināšanu un aizsardzību terorisma apkarošanas procesā. Paziņojumā tika apgalvots, ka tiesību aktos, kas pieņemti saskaņā ar 23. pantu, bija iekļauti “daudzi pasākumi, kas būtiski un nepamatoti ierobežo cilvēktiesību un pamatbrīvību īstenošanu un nav saderīgi ar Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām”¹⁶.

Pagājušajā gadā turpināja kristies Honkongas pozīcijas dažādos ar tiesībām saistītos globālajos reitingos. *Cato Institute* un *Fraser Institute* apkopotajā 2024. gada cilvēka brīvības indeksā Honkonga no 46. vietas (2023. gadā) ir nokritusies uz 50. vietu (kopumā ir 165 vietas)¹⁷. Saskaņā ar NVO *Freedom House* ziņojumu Honkonga 2024. gadā bija “daļēji brīva” teritorija, kas ieguvusi 41. vietu no 100 jeb gandrīz to pašu vietu kā 2023. gadā, kad Honkonga ierindojās 42. vietā no 100¹⁸.

Situācija preses brīvības jomā turpināja pasliktināties. Organizācijas “Reportieri bez robežām” pasaules preses brīvības indeksā, kas publicēts 3. maijā, Honkonga starp 180 valstīm un reģioniem ierindojās 135. vietā¹⁹. Saskaņā ar Honkongas Žurnālistu asociācijas (HKJA)

¹⁵ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28734>.

¹⁶ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28893>.

¹⁷ <https://www.cato.org/human-freedom-index/2024>.

¹⁸ <https://freedomhouse.org/country/hong-kong/freedom-world/2024>.

¹⁹ <https://rsf.org/en/index>.

sagatavoto preses brīvības indeksu, kas tika publiskots 2024. gada 20. augustā, gan sabiedrība, gan žurnālisti Honkongā 2023. gadā piedzīvoja preses brīvības samazināšanos²⁰.

HKJA gada laikā saskārās ar īpašu spiedienu. Šī arodbiedrība 2024. gada 25. janvārī atklāja, ka Iekšzemes ieņēmumu departaments (Honkongas nodokļu iestāde), pārskatot *HKJA* 2017. un 2018. gada pārskatus, pieprasīja nomaksāt peļņas nodokli 400 000 HKD (45 000 EUR) apmērā. Iestādes lūdza *HKJA* iesniegt peļņas nodokļa deklarācijas par sešiem gadiem laikposmā no 2017./2018. gada līdz 2022./2023. gadam. *HKJA* iesniedza iebildumus pret šo vērtējumu. Aprīlī *HKJA* organizētais līdzekļu vākšanas koncerts bija piespiedu kārtā jāpārceļ tiešsaistē “nepārvaramu spēku” dēļ. Maijā bijušais *HKJA* priekšsēdētājs nolēma nepretendēt uz atkārtotu ievēlēšanu, norādot, ka asociācijai “var uzbrukt, ja viņš turpinātu strādāt”. 21. jūnijā, dienu pirms ikgadējās pilnsapulces, *HKJA* nācās mudināt dalībniekus ignorēt anonīmo *WhatsApp* ziņojumu, kas brīdināja, ka dalība sapulcē ir bīstama “drošības apsvērumu” dēļ.

13. septembrī *HKJA* atklāja, ka laika posmā no jūnija līdz augustam “desmitiem žurnālistu, viņu ģimenes locekļi vai viņu ģimenes locekļu darba devēji, kā arī kaimiņi un sabiedrotie tika vajāti un iebiedēti gan tiešsaistē, gan bezsaistē”. Vienā gadījumā kāda žurnālista mājokļa iznomātājs un nekustamā īpašuma aģents saņēma anonīmas vēstules, kurās bija pausti draudi par “neiedomājamām sekām” un “netiešu kaitējumu”, ja īrnieks netiks izlikts no īpašuma un rajona. Pēc tam, kad *HKJA* priekšsēdētājs bija par šiem gadījumiem paziņojis policijai, situācija kļuva kontrolējama. Tomēr gada beigās atkal atsākās atsevišķu žurnālistu vajāšana.

Augstā tiesa 2024. gada 24. septembrī izskatīja *HKJA* uzsākto pārskatīšanas lietu attiecībā uz jauno noteikumu, kas ierobežo žurnālistu piekļuvi publiskajam reģistram, kuru pārvalda Transporta departaments. Arodbiedrība apšaubīja jaunā noteikuma atbilstību preses brīvības principam. Līdz 31. decembrim nolēmums nebija pieņemts.

Pēc tiesību aktu pieņemšanas saskaņā ar 23. pantu laikraksts *Wall Street Journal* 2024. gada 2. maijā paziņoja, ka pārcels savu Āzijas galveno mītni no Honkongas uz Singapūru. Jūlijā *Wall Street Journal* atlaida vienu savu reportieri pēc viņas ievēlēšanas par *HKJA* priekšsēdētāju.

Vietējie mediji savās ziņu reportāžās bieži vien pauda vēstījumu, kas atbilst Honkongas valdības oficiālajai nostājai. Piemēram, galvenie mediji izvairījās *William Lai* dēvēt par Taivānas prezidentu, tā vietā atgriežoties pie tādiem apzīmējumiem kā “Taivānas vadītājs” vai “Taivānas *Lai*”. Šīs norises iezīmēja izmaiņas, kas redzamas salīdzinājumā ar situāciju pirms četriem gadiem, kad galvenie mediji toreizējo prezidentu *Tsai Ing-wen* joprojām dēvēja par Taivānas prezidentu.

Honkongas iestādes turpināja izmantot imigrācijas noteikumus, lai liegtu ĪPA ieceļot žurnālistiem, kuri tiek uzskatīti par [režīmam] nelabvēlīgiem, un preses brīvības aktīvistiem²¹. 2024. gada 10. aprīlī organizācijas “Reportieri bez robežām” pārstāve, kura ir Polijas valstspiederīgā, tika aizturēta uz sešām stundām, un viņai tika liegta ieceļošana Honkongā, kad viņa ieradās šajā teritorijā, kur viņa bija plānojusi novērot tiesas prāvu pret mediju jomas uzņēmēju *Jimmy Lai*. Augustā kādam kontinentālajā daļā dzīvojošam *Bloomberg* žurnālistam, kurš bija plānojis pārcelties uz Honkongu, tika atteikta darba vīza. 14. septembrī kādai

²⁰ <https://hkja.org.hk/en/press-release/press-freedom-in-hong-kong-at-11-year-low-according-to-media-survey-amid-fears-over-article-23-national-security-law/>.

²¹ Pagājušajā gadā Honkongas valdība atteica ieceļošanu arī vairākiem aktīvistiem. 27. jūnijā ieceļošana tika liegta kādam Japānas aktīvistam. 8. septembrī ieceļošana tika liegta arī kādam Vācijas aktīvistam. Tieši pirms ieceļošanas Honkongā šis Vācijas aktīvists bija ieradies kontinentālajā Ķīnā. Viņš sadarbojās ar organizāciju *Tibet Initiative Deutschland*, kas atbalsta tautas pašnoteikšanos šajā Ķīnas reģionā, un līdzdibināja NVO *Freiheit für Hongkong*, kas darbojas ar mērķi izveidot demokrātisku un brīvu Honkongu.

Francijas fotožurnālistei tika liegta ieeļošana Honkongā, iespējams, saistībā ar ieslodzījumā esošā *Jimmy Lai* fotogrāfiju, ko viņa bija uzņēmusi ziņu aģentūras *Associated Press* vajadzībām.

2024. gadā joprojām nebija atrasta reportiere, kura laikrakstā *South China Morning Post* specializējās Ķīnas aizsardzības politikas un diplomātijas jautājumos un kura pazuda pēc Pekinas Sjanšanas foruma atspoguļošanas 2023. gada oktobrī.

Runājot par pozitīvākām ziņām, Apelācijas tiesa 4. septembrī apstiprināja zemākas instances tiesas nolēmumu atteikt atjaunot Sakaru iestādes izdoto brīdinājumu *Headliner*, kas ir Honkongas sabiedriskās raidorganizācijas *RTHK* veidots satīriska raidījums, kura raidīšana tagad ir pārtraukta.

Arī vārda brīvība 2024. gadā tika pakļauta vēl lielākam spiedienam. Sākot no 15. maija, *YouTube* bloķēja vietējo piekļuvi 32 videomateriāliem, kas ir saistīti ar protesta dziesmu “Glory to Hong Kong”. Lēmums tika pieņemts pēc tam, kad Augstā tiesa deva atļauju valdībai izdot pagaidu rīkojumu aizliegt minēto dziesmu, kas, pēc iestāžu domām, “tiekl izmantota, lai uzskūdu citus” izdarīt tādas noziedzīgas nodarījumus nacionālās drošības jomā kā atdalīšanās un sacelšanās.

Kritiski noskaņotiem māksliniekiem un neatkarīgām kultūras iestādēm pieejamā darbības telpa 2024. gadā turpināja sarukt.

Mākslinieki, piemēram, demokrātiju atbalstoši filmu veidotāji, saskaras ar finansējuma samazināšanu un politisku spiedienu. Neatkarīgā filmu organizācija *Ying e Chi* 2024. gada 24. oktobrī paziņoja par darbības izbeigšanu, un viens no tās dibinātājiem augustā pārcēlās uz Taivānu, lai atsāktu šīs organizācijas darbību, to pamatojot ar “relatīvi brīvāku vidi” Taivānā. Minētā organizācija izplatīja pretrunīgi vērtētas politiskās dokumentālās filmas, piemēram, godalgoto filmu “Lost in the Fumes”. Honkongas Teātra mākslas biedrību apvienība 17. decembrī paziņoja, ka Honkongas valdības Izklaides un kultūras pakalpojumu departaments otro gadu pēc kārtas nenodrošinās norises vietu ikgadējai teātra balvas pasniegšanas ceremonijai, kas paredzēta 2025. gada aprīlī. Tajā pašā dienā Honkongas Teātra mākslas biedrību apvienība arī norādīja, ka Honkongas valdības Mākslas attīstības padome arī otro gadu pēc kārtas nesniegs finansiālu atbalstu minētajai ceremonijai. Dokumenti, kas datēti pirms diviem gadiem, liecināja, ka padome nav apmierināta iepriekšējos gados uz ceremoniju uzaicinātajiem balvas pasniedzējiem – neatkarīgo žurnālistu un satīriskā stila karikatūristu.

2024. gadā pēdējā brīdī tika atcelti arī vairāki tādu mākslinieku koncerti, kuri ir izteikuši atbalstu demokrātiju atbalstošajai kustībai. Piemēram, 4. decembrī Honkongas festivālu orķestris paziņoja, ka tā uzstāšanās, kas plānota 8. decembrī, ir jāatceļ *Tsuen Wan* rātsnamā veicamās “ārkārtas pārbaudes un remontdarbu” dēļ. Atsevišķi no šā gadījuma, 5. februārī tika atcelta izrāde “Accidental Death of an Anarchist”, kas bija plānota no 21. februāra līdz 2. martam. 30. janvārī teātra trupa *Fire Makes Us Human* zaudēja uzstāšanās vietu, par ko tā bija vienojusies ar kādu skolu, lai izrādītu lugas laikā no 2. līdz 4. februārim. Trupas dibinātājs paskaidroja, ka skola šādu lēmumu pieņēma, pamatojoties uz Izglītības biroja izdotajām pamatnostādņēm “Nacionālā drošība: īpaši pasākumi skolām”. Dibinātājs norādīja, ka viņš tika apsūdzēts par “neatbilstošu komentāru” publicēšanu tiešsaistē. Vēlāk trupa paziņoja, ka pārtrauks savu darbību.

31. martā tika slēgta neatkarīgā grāmatnīca *Mount Zero*, kā pamatojumu norādot iestāžu pastāvīgo spiedienu. 20. augustā tika slēgta vēl viena grāmatnīca – *Mellow Out*.

Nav pazīmju, kas liecina, ka būtu atjaunota pulcēšanās brīvība nolūkā rīkot mierīgus protestus. Lai gan 2024. gadā pie valdības galvenās mītnes dažkārt notika atsevišķi maza mēroga protesti, lielāku protestu nebija. Īpaši būtiski norādīt, ka oktobrī Honkongas izpildvaras vadītājs noraidīja bijušā transporta un mājokļu sekretāra aicinājumus valdībai atļaut mierīgus protestus un pulcēšanos, lai “vērstu par labu ĪPA negatīvo tēlu”.

Pekinu atbalstošā Honkongas Arodbiedrību federācija un Pekinu atbalstošās Honkongas un Koulunas Darba ņēmēju savienību federācija 2024. gadā atsevišķi apstiprināja, ka tās jau otro gadu pēc kārtas 1. maijā (Darba svētkos) neorganizēs protestus. Atsevišķi no iepriekš minētā, pie ES biroja Honkongā notika četri protesti, ko organizēja Pekinu atbalstošās grupas, lai paustu kritiku attiecībā uz ES paziņojumus par politiskajām norisēm Honkongā.

2024. gadā jau piekto gadu pēc kārtas Viktorijas parkā nenotika 4. jūnija atceres svecīšu vakars, kas agrāk bija masveida pasākums, ko sākotnēji organizēja pilsoniskās sabiedrības grupa Honkongas Apvienība patriotisko demokrātisko kustību atbalstam, lai pieminētu 1989. gada apspiešanu Tiananmeņa laukumā. Par ES biroja un ES dalībvalstu konsulātu pārstāvju klātbūtni Viktorijas parkā 4. jūnija naktī tika plaši ziņots vietējos medijos. Turklāt ES birojs šajā dienā atkal sava biroja logos kā atceres zīmi izvietoja sveces. Tajā dienā policija arestēja četrus cilvēkus vecumā no 23 līdz 69 gadiem, taču pēc tam atbrīvoja viņus pret galvojumu.

2024. gadā turpinājās spiediens uz biedrošanās brīvību. 23. jūlijā Honkongas Kristiešu institūts paziņoja par darbības izbeigšanu, paskaidrojot, ka pašreizējā vide ir apgrūtinājusi iespēju “brīvi” īstenot tā uzdevumu. Šī grupa agrāk bija vairs nepastāvošās Pilsoniskās cilvēktiesību frontes un Honkongas Apvienības dalībiece.

Tiesībās balstītās **pilsoniskās sabiedrības grupas**, kas joprojām darbojas pilsētā, turpināja saskarties ar spiedienu. Notika plaša pilsoniskās sabiedrības dalībnieku institucionāli un anonīmi veikta vajāšana, kas līdzinājās *HKJA* aprakstītajai pieredzei. Šādā vajāšanā bija iesaistīti arī ar citi valdības departamenti, piemēram, nodokļu iestādes un ugunsdrošības iestādes. Vēl viena problēma 2024. gadā bija publisko un privāto līdzekļu izsīkšana dažām NVO. Tomēr pilsoniskās sabiedrības dalībnieki, kas joprojām darbojas pilsētā, izrādīja ievērojamu noturību, meklējot veidus, kā turpināt savu aktivitāti atlikušajā rīcības telpā un, ja iespējams, to paplašināt.

Bažas joprojām radīja ieslodzīto tiesību jautājums. Aizturētajai demokrātijai atbalstošajai aktīvistei un Honkongas Apvienības loceklei *Chow Hang-tung* 2024. gadā atkārtoti tika piemērota ieslodzīšana izolatorā.

Janvārī kādam cietuma apsargam un četriem ieslodzītajiem *Pik Uk* labošanas iestādē tika izvirzīta apsūdzība par kāda 18 gadus veca ieslodzītā, kurš nebija politieslodzītais, “tīšu ievainošanu”. Tika ziņots, ka Labošanas dienestu departamenta darbinieks ir izraisījis anālās atveres plīsumu un taisnās zarnas perforāciju. Jūnijā tajā pašā lietā tika apsūdzēts kāds pensionēts darbinieks par to, ka viņš nebija ziņojis par šo uzbrukumu.

Saskaņā ar 2023. gada ziņojumu par mirtiesnešu apmeklējumiem, kas tika publicēts 2024. gada septembrī, mirtiesneši – iecelti kopienas vadītāji, kuru primārais uzdevums ir

apmeklēt dažādas soda izciešanas iestādes, lai nodrošinātu ieslodzīto tiesību ievērošanu, – saņēma un izskatīja 71 sūdzību, kas ir par 69 % vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Joprojām tika izdarīts spiediens arī uz **akadēmisko brīvību**. Pašcenzūra bija plaši izplatīta prakse, it īpaši sociālajās un humanitārajās zinātnēs. Akadēmisko aprindu pārstāvju kritiskie viedokļi netika ņemti vērā. 80 lappušu garajā pētījumā “We Can’t Write the Truth Anymore: Academic Freedom in Hong Kong Under the National Security Law”, kas tika publicēts 24. septembrī, divas ASV cilvēktiesību grupas – *Human Rights Watch* un *Hong Kong Democracy Council* – apgalvoja, ka pilsētas nacionālās drošības tiesību aktiem ir milzīga ietekme uz universitāšu pilsētiņām. 2024. gadā Honkongas universitātēs uz politikas zinātņu rēķina tika apvienoti vairāki sociālo zinātņu departamenti. Augustā Honkongas Ķīnas Universitāte pārstrukturēja savu 54 gadus veco Valdības un valsts pārvaldes fakultāti, to pazeminot līdz programmas līmenim un apvienojot ar jauno Pārvaldības un politikas zinātnes skolu. Arī Honkongas Pilsētas universitāte veica izmaiņas, pārdēvējot savu bakalaura līmeņa programmu “Sabiedriskās politikas pasākumi un politika” par “Sabiedriskās lietas un pārvaldība”.

2024. gadā Honkongā bija vērojamas cerīgas pazīmes par progresu *LGBTIQ+* personu tiesību jomā. 2023. gada septembrī Augstākā apelācijas tiesa nolēma, ka Honkongas diskriminējošā mājokļu politika un mantošanas tiesību akti, kuru pamatā ir seksuālā orientācija, ir pretrunā konstitūcijai, un tas ir vēl viens pagrieziena punkts *LGBTIQ+* personu tiesībām Honkongā. Neraugoties uz Pekinu atbalstošā likumdevēja priekšlikumu aicināt Pekinu atcelt šo lēmumu, Tieslietu ministrija 6. decembrī apstiprināja, ka “juridiskie strīdi būtu jāatrisina vietējā līmenī”.

Pēc septiņu gadu ilgas tiesvedības pret pilsētas administrāciju transpersonu aktīvisks *Henry Tse* sekmīgi atjaunināja savu dzimuma norādi un 29. aprīlī saņēma jaunu personas apliecību.

Augstākā apelācijas tiesa 2023. gada septembrī nolēma, ka valdībai ir pienākums nākamo divu gadu laikā izstrādāt alternatīvu regulējumu, lai aizsargātu viendzimuma partnerattiecības. 2024. gada maijā konstitucionālo un kontinentālo lietu sekretārs atzina, ka iestādes pēta šo “sarežģīto” jautājumu. Savukārt 18. jūnijā publicētais mediju ziņojums liecina, ka Konstitucionālo un kontinentālo lietu birojs ir uz pusi samazinājis savu finansējumu pilsoniskās sabiedrības grupām, kas atbalsta seksuālo minoritāšu grupas saskaņā ar Vienlīdzīgu iespēju (seksuālās orientācijas) finansēšanas shēmu.

Reliģijas brīvība 2024. gadā joprojām lielā mērā tika aizsargāta, lai gan ir pazīmes, kas liecina, ka politikas pasākumi šajā jomā tiek vēl ciešāk saskaņoti ar politiskajām gaidām. Ziņojumā “Hostile Takeover: The CCP (China Communist Party) and Hong Kong’s Religious Communities”, ko 2024. gada 30. janvārī publicēja ASV reģistrētais Honkongas Brīvības komitejas fonds, ir atzīts, ka “reliģiskā vajāšana Honkongā nav bijusi tik nopietna kā kontinentālajā Ķīnā”. Tomēr ĪPA reliģiskie līderi tika piespiesti atbalstīt Komunistiskās partijas prioritātes, tai skaitā pieņemt nacionālās drošības pasākumus. Jau otro gadu pēc kārtas kāda anglikāņu baznīca 1. oktobrī, kas ir Nacionālā diena, izkāra Ķīnas valsts karogu, par ko tā saņēma baznīcas apmeklētāju kritiku.

Attiecībā uz **patvēruma meklētājiem** drošības sekretārs 5. novembrī atklāja, ka Honkongas valdība ir noteikusi mērķi katru gadu repatriēt vismaz 1320 “personas, kuras ir iesniegušas nepamatotu prasību par neizraidīšanu”. Patvēruma meklētāju situācija Honkongā joprojām ir nestabila, jo Honkonga nav parakstījusi 1951. gada Konvenciju par bēgļu statusu un 1967. gada

Protokolu par bēgļa statusu. Pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas atbalsta patvēruma meklētājus, 2024. gadā tika pakļautas spiedienam.

Attiecībā uz **darba tiesībām** Darba jautājumu konsultatīvā padome 2024. gadā panāca vienprātību par to, ka jaunais sliekšnis “pastāvīgai” nodarbinātībai ir 68 stundas četru nedēļu laikā, tādējādi tiesību aktos noteiktos pabalstus attiecinot uz lielāku skaitu darba ņēmēju²². Darba ņēmēju organizācijas ir ziņojušas, ka katru gadu pieaug ar darbu saistītu negadījumu skaits, it īpaši loģistikas nozarē un noliktavās. Rūpniecības nelaimes gadījumos cietušo personu tiesību apvienība 2024. gadā ziņoja par 25 nelaimes gadījumiem, no kuriem 19 izraisīja nāvi un seši – smagus ievainojumus. 2023. gadā šajā nozarē bija tikai pieci nelaimes gadījumi.

Honkongā bija 400 000 māsaimniecībās nodarbinātu migrējošo darba ņēmēju, kas joprojām bija neaizsargāta grupa, neraugoties uz salīdzinoši uzlaboto (saskaņā ar starptautiskajiem standartiem) tiesisko regulējumu, kas uz viņiem attiecas, kā arī viņu pastāvīgo piekļuvi tiesu iestādēm un medicīniskajai apdrošināšanai. Honkongas Āzijas māsaimniecībās nodarbināto personu arodbiedrību federācija sniedza informāciju, ka 2024. gadā tā ir izskatījusi 13 gadījumus saistībā ar māsaimniecībās nodarbinātiem ārvalstniekiem, kuri bija spiesti strādāt, neraugoties uz saslimšanu. Vienā gadījumā darba devējs piespieda māsaimniecībā nodarbinātu personu no Filipīnām nerast iespēju saņemt ķīmijterapiju.

Honkongas iestādes kopš 2021. gada, kas ir pēdējais gads, kad tika noteikts oficiāls nabadzības sliekšnis, nav publicējušas oficiālus datus par to iedzīvotāju īpatsvaru, kuri dzīvo zem nabadzības sliekšņa. Saskaņā ar izpildvaras vadītāja 2024. gada oktobrī sniegto politikas uzrunu Honkongā 2024. gadā bija aptuveni 110 000 māsaimniecību, kuru mājokļi ir sīkāk sadalīti dzīvokļi. Paredzams, ka tiesību akti, kas reglamentē šādus mājokļus un uzlabo īrnieku dzīves apstākļus, tiks iesniegti ne agrāk kā 2025. gadā.

II. Norises ekonomikas jomā

Honkonga tirdzniecības nolīgumus īsteno pēc saviem ieskatiem un nosaka monetāro politiku neatkarīgi no Ķīnas kontinentālās daļas. Honkonga 2024. gadā joprojām bija atsevišķa jurisdikcija no kontinentālās Ķīnas, it īpaši ekonomikas politikas jautājumos. Tā saglabāja atsevišķu valūtu, kam nepiemēro kapitāla ierobežojumus, kā arī atsevišķas regulatīvās struktūras teritorijā strādājošo uzņēmumu uzraudzībai. Valdības prioritātes gada laikā bija šādas: i) sadarboties ar pasauli, tai skaitā Tuvo Austrumu un Āzijas tirgiem; ii) piesaistīt Honkongai kvalificētus darbiniekus un uzņēmumus; iii) atbalstīt ekonomiku un inovāciju un iv) turpināt ekonomisko integrāciju ar kontinentālo Ķīnu.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības un attīstības konferences 2024. gada Pasaules investīciju ziņojumu²³ Honkonga 2023. gadā bija **pasaulē ceturtais lielākais ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) galamērķis**. Honkongas valdības jaunākais apsekojums par ārvalstu uzņēmumiem liecina, ka 2024. gadā ārvalstu uzņēmumu skaits teritorijā palielinājās, pārsniedzot to skaitu, kāds bija pirms Covid-19 pandēmijas, un ES joprojām bija lielākā uzņēmumu kopiena Honkongā, neskaitot Ķīnu. Eiropas Savienības uzņēmumu klātbūtne ir ievērojami palielinājusies – 2024. gadā tās uzņēmumu skaits Honkongā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 5,9 %, bet salīdzinājumā ar 2019. gadu – par 2,3 %. Honkongā 2024. gadā darbojās vismaz 1640 ES uzņēmumi. Puse no šiem ES uzņēmumiem ir izvēlējušies

²² Grozījumu projekts tiks iesniegts 2025. gada pirmajā pusē.

²³ UNCTAD tīmekļa vietne:

<https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024>.

Honkongu kā reģionālo galveno mītni vai reģionālo biroju, kas ir par 9,8 % mazāk nekā 2019. gadā.

Honkongas ekonomikā **dominē pakalpojumi** (94 % no IKP), tai skaitā finanšu pakalpojumi un loģistika, savukārt ražošanas veido vien nelielu daļu no IKP (1 %). Honkonga ir viena no pasaules lielākajām **tirdzniecības ekonomikām** (tā ieņem septīto vietu PTO 2023. gada Pasaules tirdzniecības statistikas pārskatā, kas šā dokumenta sagatavošanas brīdī bija jaunākie pieejamie dati²⁴). Preču tirdzniecība – lielākoties reeksports – veido aptuveni 299 % no IKP, un tas liecina par ekonomikas atvērtību tirdzniecībai²⁵.

Honkongas **iedzīvotāju skaits** 2024. gada vidū sasniedza 7,53 miljonus, kas ir 0,1 % pieaugums salīdzinājumā ar 2023. gada beigām un 0,2 % pieaugums salīdzinājumā ar līmeni, kas bija sasniegts tieši pirms Covid-19 pandēmijas (2019. gada beigās). Pandēmijas laikā Honkongu pameta aptuveni 170 000 iedzīvotāju²⁶.

2024. gadā Honkongas ekonomika jau otro gadu pēc kārtas pieauga, un IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 2,5 %²⁷, savukārt 2023. gadā pieaugums bija 3,2 %. Valdība 2024./2025. gada budžetā (publicēts 2024. gada februārī) prognozēja IKP pieaugumu 2,5–3,5 % apmērā visam gadam, un faktiskais izaugsmes temps atbilda šīs prognozes zemākajai robežai. Ekonomikas izaugsmi veicināja: i) preču un pakalpojumu ārējās tirdzniecības, loģistikas nozares un būvniecības pieaugums un ii) finanšu nozares pakāpeniska atveseļošanās gada laikā. Tomēr privātais patēriņš samazinājās, un to nozaru sniegums, kurās tūristi tērē naudu, salīdzinājumā ar laiku pirms pandēmijas joprojām bija nepietiekams.

Inflācija 2024. gadā joprojām bija mērena – gada laikā patēriņa cenu indekss pieauga par 1,7 %²⁸. **Bezdarba līmenis** visā 2024. gadā bija 3,1 %, kas ir neliels pieaugums salīdzinājumā ar 2,9 % 2023. gadā²⁹.

Tirdzniecības un loģistikas nozare, kas veido 19 % no Honkongas IKP, gada laikā atguvās. Importa un eksporta darbību veidots IKP 2024. gada pirmajos deviņos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 2,6 %³⁰ (pēc 4,4 % samazinājuma visā 2023. gadā), un Honkongas preču ārējās tirdzniecības vērtība gada laikā palielinājās par 7,3 %, sasniedzot 9,46 triljonus HKD³¹ (1,2 triljonus EUR³²) (pēc 6,7 % samazinājuma 2023. gadā). Honkongas kā preču tirdzniecības mezgla pozīciju lielā mērā veicina tas, ka tai ir centrāla loma kontinentālās Ķīnas tranzītā un reeksportā.

²⁴ Pasaules Tirdzniecības organizācija, "World Trade Statistical Review 2023", https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtsr_2023_e.htm.

²⁵ Kopējās ārējās tirdzniecības vērtības attiecība pret IKP ir aprēķināta, izmantojot Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departamenta sniegto IKP un ārējās tirdzniecības statistiku (2024. gada pirmie deviņi mēneši),

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode250.html>,

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>.

²⁶ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=110-01001.

²⁷ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, https://www.news.gov.hk/eng/2025/02/20250203/20250203_163405_486.html.

²⁸ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=510-60001.

²⁹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=210-06101#.

³⁰ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#.

³¹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=410-50001#.

³² Summa konvertēta uz EUR pēc šāda kursa: 1 EUR = 8,2 HKD (2024. gada decembra beigās), https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_lv.

Finanšu nozare (kas veido aptuveni ceturto daļu no Honkongas IKP, nodarbinot vien 7,2 % darbaspēka) pēc diviem secīgiem lejupslīdes gadiem (2022. un 2023.)³³ 2024. gada pirmajos deviņos mēnešos pieauga par 0,4 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. **Sākotnējo publisko piedāvājumu (SPP)** skaits 2024. gadā samazinājās līdz 71 piedāvājumam (no 73 piedāvājumiem 2023. gadā un 90 – 2022. gadā). Ar SPP starpniecību piesaistītā summa salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 88,9 %, sasniedzot 87,5 miljardus HKD (10,7 miljardus EUR). Honkonga 2024. gadā vērtības izteiksmē bija pasaulē ceturtais lielākais SPP centrs, kas ir palielinājums salīdzinājumā ar astoto vietu 2023. gadā (2022. un 2021. gadā Honkonga ierindojās ceturtajā vietā, 2020. gadā – otrajā vietā un 2019. gadā – pirmajā vietā).

Gada laikā **Honkongas Hang Seng indekss** atguvās par 17,7 %, savukārt **tirgus kapitalizācija** Honkongas fondu biržā palielinājās par 13,8 %, sasniedzot 35,3 triljonus HKD (4,3 triljonus EUR). Vidējais dienas tirgus apgrozījums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 25,5 %, sasniedzot 132 miljardus HKD (16,1 miljardu EUR)³⁴. *Hang Seng* indekss 2024. gada pirmajā pusē palielinājās par 3,9 % un otrajā pusē – par 13,2 %. Atgūšanos gada otrajā pusē veicināja zemākas procentu likmes ASV un Honkongā un ekonomikas stimulēšanas pasākumi kontinentālajā Ķīnā (Ķīnas kontinentālās daļas uzņēmumi veido 80 % no Honkongas akciju tirgus kapitalizācijas). 2024. gada oktobra beigās Honkonga bija astotais lielākais pasaules un piektais lielākais Āzijas akciju tirgus, vērtējot pēc tirgus kapitalizācijas, kā arī lielākais pasaules ārzonas centrs darījumiem juaņās.

Tūrismam un nozarēm, kurās tūristi tērē naudu, vēl ir jāatveseļojas līdz 2018. gada līmenim, kas bija pēdējais “parastais” gads tūrisma plūsmām uz Honkongu pirms Covid-19 pandēmijas sākuma. Honkongu 2024. gadā apmeklēja 44,5 miljoni ceļotāju, kas ir par 30,9 % vairāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, bet tikai 68 % no 2018. gada līmeņa³⁵. Ceļotāji no kontinentālās Ķīnas veidoja 76,5 % no kopējā ceļotāju skaita jeb 34 miljonus. Tūristi, kas ierodas Honkongā, tagad tērē mazāk nekā iepriekš, un 2024. gada pirmajos deviņos mēnešos (pēdējais periods, par kuru ir pieejami dati) ceļotāji uz vienu iedzīvotāju iztērēja par aptuveni 17 % mazāk nekā 2018. gadā. Apvienojumā ar mazāku ieceļotāju skaitu tas radīja ceļotāju ikmēneša izdevumu samazinājumu par 41 % salīdzinājumā ar 2018. gadu, sasniedzot vien 16,1 miljardu HKD (2 miljardus EUR). Nepietiekamo ceļotāju skaita palielināšanos un izdevumu samazinājumu izjuta arī nozares, kurās tūristi tērē naudu (kas ietver mazumtirdzniecības, pārtikas un dzērienu, transporta, ceļojumu un viesmīlības nozari). 2024. gada pirmajos deviņos mēnešos **izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu** nozares radītais IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājās par 3,4 % un bija par 26,2 % zemāks nekā tajā pašā periodā 2019. gadā. **Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības** IKP tajā pašā periodā samazinājās par 11,1 % un bija par 44,6 % zemāks nekā 2019. gadā. Mazumtirdzniecības un ēdināšanas pakalpojumu samazināšanos vēl vairāk pastiprināja pieaugošā iedzīvotāju plūsma uz kaimiņos esošo Šeņdžeņas pilsētu iepirkšanās un brīvā laika pavadīšanas nolūkā.

Aviācija un ar to saistītās nozares 2024. gadā turpināja atgūties, bet lidojumu un pasažieru skaits Honkongas starptautiskajā lidostā saglabājās zem pirmspandēmijas līmeņa. 2024. gadā lidojumu skaits uz Honkongu un no tās palielinājās par 31,6 %, t. i., līdz 363 309, un pasažieru

³³ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#.

³⁴ Tirgus statistika, *Hong Kong Exchanges and Clearing Limited* tīmekļa vietne, https://www.hkex.com.hk/Market-Data/Statistics/Consolidated-Reports/HKEX-Monthly-Market-Highlights?sc_lang=en.

³⁵ Ceļotāji Honkongā, Honkongas Tūrisma pārvalde, https://partnernet.hktb.com/en/research_statistics/tourism_statistics_database/index.html.

skaitis – par 34,5 % līdz 53 miljoniem, bet tas tāpat bija attiecīgi par 13,5 % un 25,7 % mazāk nekā 2019. gadā. Gaisa kravu pārvadājumi 2024. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 14,1 %, sasniedzot 4,9 miljonus tonnu (arī par 4,2 % vairāk nekā 2019. gadā)³⁶. Trešā skrejceļa atvēršana Honkongas lidostā 2024. gadā palielinās ikgadējo kravu pārvadājumu jaudu līdz 10 miljoniem tonnu un pasažieru skaitu – līdz 120 miljoniem.

Gada pirmajos deviņos mēnešos pieauga **būvniecības** un **nekustamā īpašuma** nozaru ieguldījums IKP attiecīgi par 7,3 % un 0,7 %. Gada laikā īpašumu cenas samazinājās, un brīvo biroju skaits palielinājās, taču Honkonga joprojām bija viena no dārgākajām pilsētām pasaulē, kurā pirkt vai īrēt dzīvokli vai biroju.

ĪPA piesaistītā valūtas maiņas kursa sistēma gada laikā saglabājās nemainīgās robežās – 7,75–7,85 HKD par vienu ASV dolāru. Ārvalstu valūtas rezerves aktīvi lielākoties bija stabili – 2024. gada beigās tie sasniedza 421,4 miljardus USD, kas ir nedaudz mazāk par 2023. gada beigu rādītāju – 425,6 miljardi USD³⁷.

Paredzams, ka Honkongā **2024./2025. finanšu gadā (kas beidzas 2025. gada martā) veidosies fiskālais deficīts**. Tas būtu ĪPA piektais deficīts sešu gadu laikā, kas ir neparasti ekonomikai, kura parasti uzrāda fiskālo pārpalikumu. 2024. gada februārī iesniegtajā budžetā tika prognozēts, ka 2024./2025. finanšu gada konsolidēts deficīts būs 144 miljardi HKD (17,6 miljardi EUR), kas atbilst aptuveni 4,5 % no Honkongas IKP, neskaitot ieņēmumus no valsts obligāciju emisijas. Valdība vēlāk brīdināja, ka deficīts būs ievērojami lielāks. Budžets tika iesniegts, paredzot, ka ekonomikas izaugsme būs no 2,5 % līdz 3,5 %, nevis 2,5 %, kāda galu galā bija faktiskā izaugsme.

Deficītu finansē, emitējot valsts obligācijas un izmantojot Honkongas fiskālās rezerves. Rezultātā fiskālās rezerves 2024. gada decembrī bija samazinājušās līdz 664 miljardiem HKD (80,9 miljardiem EUR), kas ir par 4,1 % mazāk nekā iepriekšējā gadā un par 43,3 % mazāk nekā 1,2 triljoni HKD 2019. gada martā³⁸. Rezerves tagad ir līdzvērtīgas aptuveni 11 mēnešu izdevumiem, bet 2019. gadā tās atbilda 24 mēnešu izdevumiem. Tajā pašā periodā (no 2019. gada marta līdz 2024. gada decembrim) obligāciju emisijas dēļ Honkongas valdības parāds palielinājās no 1,5 miljardiem HKD līdz 293 miljardiem HKD (35,7 miljardiem EUR) jeb 9,2 % no IKP.

Uzņēmējdarbības vide

Stingro Covid-19 ierobežojumu ilglaicīgā ietekme uz vietējo ekonomiku joprojām bija jūtama, lai gan tie tika atcelti pirms diviem gadiem. Šī ietekme nozīmē, ka joprojām ir mazāks lidojumu un pasažieru skaits Honkongas lidostā un ka tūrisma nozare un ar to saistītās nozares gūst neapmierinošus rezultātus. Ierobežojumi, tai skaitā attiecībā uz ceļošanu ārvalstīs, sarežģīja reģionālo galveno mītņu darbību Honkongā, un to starptautisko uzņēmumu skaits, kuru reģionālā galvenā mītne atrodas Honkongā, joprojām nav atjaunojies pirmspandēmijas līmenī (lai gan puse ES uzņēmumu, kas atrodas Honkongā, joprojām ir reģionālie biroji). Stingrie Covid-19 apkarošanas noteikumi arī mazināja Honkongas kā uzņēmējdarbības centra un ārvalstu talantu centra reputāciju.

³⁶ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības Civilās aviācijas departamenta tīmekļa vietne,

<https://www.cad.gov.hk/english/statistics.html>.

³⁷ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei,

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202501/07/P2025010700388.htm>.

³⁸ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības Valsts kases tīmekļa vietne, https://www.try.gov.hk/internet/ehpubl_accor_monfinacial.html.

Politiskās un juridiskās norises Honkongā, tai skaitā attiecībā uz nacionālās drošības tiesību aktu īstenošanu, informācijas brīvību, datu privātumu un sankcijām, arī vājināja Honkongas statusu kā starptautiskam uzņēmējdarbības centram, kas piesaista ārvalstu uzņēmumus un talantus.

Starptautiskā uzņēmēju kopiena uzskata, ka ir svarīgi, lai **Honkonga joprojām būtu atvērta ekonomika**, kā arī atvērta un dinamiska starptautiska sabiedrība ar tādām priekšrocībām kā kapitāla un informācijas brīva aprīte, datu drošība un piekļuve daudzveidīgam talantu kopumam. Lai gan šīs priekšrocības lielā mērā joprojām pastāv, daži starptautiski uzņēmumi ir pārcēlušies uz citiem reģionālajiem centriem.

Neraugoties uz šīm problēmām, **daudzi uzņēmēji Honkongu joprojām uzskata par konkurētspējīgu uzņēmējdarbības centru**. Dažas no priekšrocībām, ko sniedz uzņēmējdarbības veikšana Honkongā, ir šādas: i) vienkārša zemu nodokļu sistēma; ii) kapitāla brīva aprīte un Honkongas dolāra pilnīga konvertējamība; iii) anglosakšu tiesību sistēma; iv) zems korupcijas līmenis; v) ģeogrāfiskā atrašanās vieta un vi) savienojamība un piekļuve kontinentālajai Ķīnai.

Gada laikā valdības politikas prioritāte joprojām bija **talantu un uzņēmumu piesaistīšana, lai tie atgrieztos atpakaļ Honkongā**. **Darbaspēks** salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 0,3 %, 2024. gada beigās sasniedzot 3,83 miljonus darba ņēmēju, taču šis līmenis joprojām bija par 3,5 % zemāks nekā pirms pandēmijas un pirms *NSL* piemērošanas (3,97 miljoni). Gada laikā lielākā daļa darba ņēmēju, kas tika piesaistīti Honkongai dažādu valdības talantu shēmu ietvaros, bija kontinentālās Ķīnas valstspiederīgie (piemēram, 98 % no pieteikumiem, kas apstiprināti Kvalificētu migrantu uzņemšanas shēmas ietvaros, 92 % – Tehnoloģiju nozares talantu uzņemšanas shēmas ietvaros un 95 % – Izcilāko talantu uzņemšanas shēmas ietvaros).

Valdība 2024. gada novembrī paziņoja, ka Stratēģisko uzņēmumu piesaistes birojs kopš savas darbības uzsākšanas 2022. gada decembrī Honkongai ir piesaistījis kopumā 57 stratēģiskus uzņēmumus³⁹, galvenokārt no kontinentālās Ķīnas un mazākā mērā no citām pasaules daļām (tai skaitā Eiropas).

Honkongas Uzskaites un statistikas departamenta neseno veiktajā ikgadējā apsekojumā par ārvalstu uzņēmumiem Honkongā⁴⁰ ir norādīts, ka **ārvalstu uzņēmumu skaits** (neietverot kontinentālās Ķīnas uzņēmumus) 2024. gadā palielinājās par 7,0 % salīdzinājumā ar 2023. gadu, sasniedzot vēsturiski augstāko līmeni – 7340. Saskaņā ar minēto apsekojumu ārvalstu uzņēmumu skaits arī atjaunojās, pārsniedzot pirmspandēmijas līmeni, proti, palielinājās par 1,4 % salīdzinājumā ar 2019. gadu. Tomēr ārvalstu uzņēmumi bija mazāki – vidēji 49,5 darbinieki uz vienu uzņēmumu, kas ir 4,4 % samazinājums salīdzinājumā ar 2023. gadu (51,8 darbinieki) un 9,2 % samazinājums salīdzinājumā ar 2019. gadu (54,5 darbinieki)⁴¹. To ārvalstu (ne Ķīnas) uzņēmumu skaits, kuru reģionālās galvenās mītnes atrodas ĪPA, joprojām bija ievērojami mazāks, proti, par 17,8 % mazāks salīdzinājumā ar 2019. gadu, neraugoties uz nelielu atgūšanos salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (par 1,0 %

³⁹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/11/P2024111100391.htm>.

⁴⁰ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, "Report on Annual Survey of Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside Hong Kong" (2024. gada izdevums), <https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

⁴¹ Šos rādītājus ir aprēķinājis Eiropas Savienības birojs, izmantojot datus no ikgadējā apsekojuma par Honkongas uzņēmumiem, kuru mātesuzņēmumi atrodas ārpus Honkongas.

lielāks nekā 2023. gadā). Tikmēr Honkongā reģistrēto **kontinentālās Ķīnas uzņēmumu skaits** 2024. gadā pieauga par 20,3 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un par 45,6 % salīdzinājumā ar 2019. gadu (šobrīd tie veido 26,3 % no uzņēmumiem, kas nav Honkongas uzņēmumi, salīdzinājumā ar 19,9 % 2019. gadā).

Honkongas izpildvaras vadītājs savā ikgadējā **politikas uzrunā 2024. gada 16. oktobrī** ierosināja politikas pasākumus Honkongas ekonomikas attīstības uzlabošanai. Šie politikas pasākumi ietver: i) ĪPA statusa kā finanšu, kuģniecības un tirdzniecības mezglam nostiprināšanu; ii) Honkongas kā inovācijas un tehnoloģiju centra veicināšanu un iii) tūrisma nozares atdzīvināšanu. Minētajā politikas uzrunā arī tika ierosināts atbalstīt vietējos talantus un piesaistīt vairāk talantu, uzņēmumu un jaunuzņēmumu no ārvalstīm. Tajā arī tika norādīts, ka Honkonga turpinās attīstīt Ziemeļu metropoles zonu Honkongas jaunajās teritorijās un centīsies ciešāk integrēties Lielā līča apgabala konurbācijā, kas ietver Honkongu, Makao un Guandunu. Citas politikas uzrunā minētās iniciatīvas bija šādas: i) stiprināt Honkongu kā juridisko un strīdu izšķiršanas centru un nekustamā īpašuma tirdzniecības centru un ii) veicināt Honkongas ekonomikas digitalizāciju. Visbeidzot, politikas uzrunā tika pausti šādi paziņojumi par plāniem risināt nekustamā īpašuma nepietiekamības un augsto izmaksu problēmu: i) palielināt zemes piedāvājumu un valsts mājokļu skaitu un ii) regulēt sīkāk sadalīto mājokļu īri.

Lai stiprinātu Honkongu kā **starptautisku finanšu centru**, valdība īsteno šādus politikas pasākumus: i) padziļina savstarpējo piekļuvi tirgum ar kontinentālo Ķīnu, ii) turpina attīstīt ārzonas darījumus juaņās un veicina juaņas internacionalizāciju (tai skaitā nodrošinot vairāk juaņas denominētu ieguldījumu produktu); iii) stiprina Honkongu kā riska pārvaldības, aktīvu pārvaldības un līdzekļu pārvaldības centru (ieskaitot privāto kapitālu un ģimenes birojus); iv) paplašina ārvalstu tīklus (īpašu uzmanību pievēršot Tuvajiem Austrumiem un *ASEAN*) un v) piesaista vairāk uzņēmumu kotēšanai Honkongas biržā. 2024. gadā tika izdarīti grozījumi procesā, kā jāpiesakās kotēšanai biržā⁴², korporatīvās pārvaldības noteikumos⁴³ un pašu akciju režīmā⁴⁴, un visu šo noteikumu mērķis bija mudināt vairāk uzņēmumu kotēties Honkongas biržā. Turklāt Honkonga 2024. gadā noteica, ka gan Abū Dabī vērtspapīru tirgus, gan Dubaijas finanšu tirgus ir atzītas biržas⁴⁵, lai atbalstītu to uzņēmumu sekundāro kotēšanos Honkongas biržā, kuri primāri kotējas minētajās divās biržās. Honkongas birža arī paziņoja par plāniem atvērt biroju Rijādā. Jaunā kapitāla ieguldījumu shēma martā tika atvērta pieteikumiem, lai piesaistītu vairāk kapitāla. Šī shēma piedāvā iespēju atbilstīgām personām migrēt uz Honkongu ar nosacījumu, ka tās Honkongā veic ieguldījumus vismaz 30 miljonu HKD apmērā. Arī zaļā finansējuma un finanšu tehnoloģiju (*FinTech*) veicināšana ir valdības galveno prioritāšu vidū.

Attiecībā uz **zaļo finansējumu** Honkongas Monetārā iestāde (*HKMA*) maijā izdeva Honkongas ilgtspējīga finansējuma taksonomiju. Tā ietver 12 saimnieciskās darbības četrās nozarēs, proti, elektroenerģijas ražošanas, transporta, būvniecības un ūdens un atkritumu apsaimniekošanas nozarē. Saskaņā ar *HKMA* šī taksonomija tika izstrādāta, pamatojoties arī uz ES un Ķīnas vienoto taksonomiju un ES taksonomiju, lai atvieglotu mijiedarbību ar tām⁴⁶. Valdība

⁴² Kopīgs paziņojums par pagarinātu termiņu jauna kotēšanās pieteikuma iesniegšanas procesam, https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/241018news?sc_lang=en.

⁴³ *Hong Kong Exchanges and Clearing Limited* paziņojums presei, https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/2412192news?sc_lang=en.

⁴⁴ *Hong Kong Exchanges and Clearing Limited* paziņojums presei, https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240412news?sc_lang=en.

⁴⁵ *Hong Kong Exchanges and Clearing Limited* paziņojums presei, https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240719news?sc_lang=en.

⁴⁶ Honkongas Monetārās iestādes paziņojums presei, <https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/05/20240503-3/>.

2024. gada decembrī nāca klajā ar Ceļvedi ar ilgtspēju saistītas informācijas sniegšanai⁴⁷, kurā norādīts, ka Honkongai ir mērķis līdz 2028. gadam pieņemt Starptautiskās Ilgtspējas standartu padomes standartus. Honkongas valdība 2024. gadā arī turpināja emitēt papildu zaļās obligācijas saskaņā ar valdības 2018. gadā uzsāktu zaļo obligāciju programmu.

Jūnijā tika sāкта subsīdiju shēma zaļu un ilgtspējīgu finanšu tehnoloģiju koncepcijas pierādīšanai, lai sniegtu finansiālu atbalstu zaļām **finanšu tehnoloģijām**⁴⁸. Oktobrī Honkonga nāca klajā ar politikas paziņojumu par mākslīgā intelekta (MI) izmantošanu finanšu tirgū⁴⁹. Decembrī valdība publicēja likumprojektu par regulatīvo režīmu tādu stabilu kriptomonētu emitentiem, kuras ir piesaistītas bezseguma valūtai⁵⁰. Gada laikā *HKMA* turpināja testēt un pētīt centrālās bankas digitālo valūtu izmantošanu gan Honkongā, gan pārrobežu maksājumos. Turklāt pieciem kryptoaktīvu tirdzniecības platformu operatoriem tika piešķirta licence saskaņā ar Honkongas Vērtspapīru un standartizētu nākotnes darījumu komisijas jauno licencēšanas režīmu attiecībā uz kryptoaktīvu tirdzniecības platformām, kas stājas spēkā 2023. gadā⁵¹. Decembrī Honkongas valdība informēja Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) Pasaules forumu par pārredzamības un informācijas apmaiņas jautājumiem nodokļu jomā par savu apņemšanos īstenot Kryptoaktīvu ziņošanas sistēmu (*CARF*)⁵².

Izpildvaras vadītāja politikas uzrunā tika minēti arī plāni uzlabot Honkongas kā **starptautiska aviācijas, tirdzniecības un kuģniecības centra** statusu. Šajā sakarā ir plānots: i) paplašināt Honkongas tirdzniecības tīklu; ii) veicināt jūrniecības un piegādes ķēdes pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību; iii) izveidot “viedu ostu” un iv) veicināt videi draudzīgu kuģniecību. Papildus tam valdības mērķis ir turpināt attīstīt izejvielu – it īpaši zelta – tirdzniecību. Novembrī valdība nāca klajā ar rīcības plānu zaļo kuģu degvielu piegādes veicināšanai⁵³, savukārt Honkongas Ilgtspējīgas aviācijas degvielas koalīcija nāca klajā ar politikas balto grāmatu ilgtspējīgas aviācijas degvielas stratēģijai⁵⁴. Tajā pašā mēnesī Honkongas starptautiskā lidosta atvēra savu trešo skrejceļu⁵⁵ ar mērķi 10 gadu laikā palielināt gada jaudu līdz 120 miljoniem pasažieru un 10 miljoniem tonnu kravas.

Gada laikā Honkongas valdība turpināja darbu pie plāniem vēl vairāk attīstīt Honkongu kā **inovācijas un tehnoloģiju** centru, tai skaitā šādās jomās: i) “jaunā industrializācija” (veicināt inovāciju un tehnoloģiju izmantošanu, lai Honkongā attīstītu konkurētspējīgas rūpniecības un ražošanas darbības); ii) inovācija medicīnas un veselības jomā; iii) “zemā augstuma” ekonomikas attīstība (saimnieciskās darbības un nozares, kas darbojas gaisa telpā, kuras augstums nepārsniedz 1000 metrus); iv) kosmiskās aviācijas tehnoloģijas un v) jaunā enerģija. 2024./2025. gada budžetā (publicēts 2024. gada februārī) šīm jaunajām iniciatīvām ir atvēlēti

⁴⁷ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums preseī, https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_140433_513.html.

⁴⁸ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums preseī, https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240628/20240628_153810_154.html.

⁴⁹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums preseī, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/28/P2024102800154.htm>.

⁵⁰ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums preseī, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/06/P2024120500406.htm>.

⁵¹ Vērtspapīru un standartizētu nākotnes darījumu komisijas tīmekļa vietne, <https://www.sfc.hk/en/Welcome-to-the-Fintech-Contact-Point/Virtual-assets/Virtual-asset-trading-platforms-operators/Lists-of-virtual-asset-trading-platforms>.

⁵² Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums preseī, https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241213/20241213_184926_513.html.

⁵³ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums preseī, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/15/P2024111500574.htm>.

⁵⁴ Uzņēmējdarbības vides padomes tīmekļa vietne, https://bec.org.hk/sites/default/files/publications/SAF%20Strategy%20for%20HK_0.pdf.

⁵⁵ Honkongas starptautiskās lidostas paziņojums preseī, https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1763.

aptuveni 24 miljardi HKD (2,9 miljardi EUR). Jūlijā tika izveidots Digitālās politikas birojs⁵⁶, un septembrī tika sākta jauna industrializācijas paātrināšanas shēma 10 miljardu HKD (1,2 miljardu EUR) vērtībā, lai veicinātu viedo ražotņu izveidi⁵⁷. Decembrī sāka darboties Mākslīgā intelekta superdatošanas centrs⁵⁸. Tika paziņots par papildu finansējumu pētniecības institūtu izveidei dzīvības zinātņu un veselības aprūpes tehnoloģiju jomā. Saskaņā ar valdības sniegto informāciju 2024. gadā jaunuzņēmumu skaits ĪPA palielinājās par 10 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, sasniedzot 4694 uzņēmumus⁵⁹.

Turpinājās **Ziemeļu metropoles** attīstīšanas darbi. Šī attīstīšanas teritorija, kas atrodas Koulunas ziemeļos, ietvers dzīvojamās rajonus, inovāciju un tehnoloģiju zonu, loģistikas mezglu un dzelzceļa infrastruktūru, kura to savieno ar pārējo Honkongu un Šeņdzeņu, un vēl vairāk integrēs Honkongu Lielā līča apgabalā. Izpildvaras vadītājs *John Lee* 2024. gada politikas uzrunā norādīja, ka Ziemeļu metropole ir Honkongas ekonomiskās attīstības jaunais dzinējspēks. Politikas uzrunā tika norādīts, ka arī 2024. gadā tiks paātrināta Ziemeļu metropoles attīstība, vienlaikus saglabājot piesardzīgu fiskālo stāvokli. 2024. gadā tika paziņots par jaunu procesu, kura ietvaros attīstītāji, kas būs uzvarējuši konkursā, kopīgi attīstīs lielus zemes gabalus (10–20 hektāri), lai paātrinātu attīstību un nodrošinātu koordinētu projektēšanu. 2026. gada pirmajā pusē tiks publicēts attīstības konceptuālais satvars universitātes pilsētas attīstībai šajā zonā (kurai ir paredzēti 80 hektāri zemes), pēcvidusskolas izglītības iestādēm un pētniecības sadarbībai ar kontinentālo Ķīnu un ārvalstīm, un nākamajos piecos gados Ziemeļu metropoles teritorijā ir plānots uzbūvēt 60 000 mājokļu.

Ziemeļu metropolei ir svarīga loma arī inovācijas un tehnoloģiju attīstībā. Honkongas valdības mērķis ir veicināt *San Tin Technopole* (inovācijas un tehnoloģiju zonas) attīstību, tai skaitā no 2026./2027. gada pakāpeniski nodrošinot jaunus inovācijas un tehnoloģiju objektus. Novembrī Honkongas valdība publicēja savu teritorijas attīstības plānu izklāstu⁶⁰, skaidrojot, kā tā turpinās attīstīt Honkongas parku Ziemeļu metropolē (šis parks kopā ar Šeņdzeņas parku veido Šeņdzeņas-Honkongas zinātnes un tehnoloģiju inovācijas sadarbības zonu). Viens no šā darba aspektiem būs veicināt personāla, materiālu, finansējuma un datu pārrobežu plūsmu. Aprīlī Honkongas parks parakstīja saprašanās memorandus ar aptuveni 60 uzņēmumiem, kas izrādīja interesi par parku, un aptuveni ceturtdaļa no šiem uzņēmumiem ir no ārvalstīm⁶¹. 2024. gada politikas uzrunā tika norādīts, ka pirmā nomnieku grupa, tai skaitā tie, kas strādā dzīvības zinātņu, veselības aprūpes tehnoloģiju, mākslīgā intelekta un datu zinātnes jomā, varētu tur sākt darbību 2025. gadā.

Vēl viens liels attīstības projekts ir **Kau Yi Chau mākslīgo salu** būvniecība Honkongas salas rietumos (projekts aptver 1000 ha, kas tiks attīstīti par jauniem dzīvojamajiem un uzņēmējdarbības rajoniem). Decembrī tika iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, kurā izklāstīts nepieciešamais apguves darbs⁶².

⁵⁶ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202407/25/P2024072400394.htm>.

⁵⁷ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202409/16/P2024091600176.htm>.

⁵⁸ *Cybeport* paziņojums presei, [https://www.cyberport.hk/files/675749ae9d5c5006010568/\[Press%20Release\]%20Cyberport%20Artificial%20Intelligence%20Supercomputing%20Centre%20Officially%20Commences%20Operations.pdf](https://www.cyberport.hk/files/675749ae9d5c5006010568/[Press%20Release]%20Cyberport%20Artificial%20Intelligence%20Supercomputing%20Centre%20Officially%20Commences%20Operations.pdf).

⁵⁹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241227/20241227_123331_719.html.

⁶⁰ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/20/P2024112000145.htm>.

⁶¹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240418/20240418_151712_533.html.

⁶² Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241231/20241231_150510_663.html.

Attiecībā uz **vides politiku** aprīlī stājās spēkā vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu aizliegums⁶³, kas ietvēra tādus izstrādājumus kā vienreizlietojami plastmasas trauki, plastmasas galda piederumi un plastmasas zobu birstes restorānos un viesnīcās. Maijā valdība atlika⁶⁴ izmēģinājuma posmā esošo shēmu, kura paredz iekasēt maksu par cietajiem sadzīves atkritumiem un kuras mērķis bija samazināt atkritumu apglabāšanu un palielināt atkritumu atgūšanu. Vides aizsardzības departamenta decembra ziņojums⁶⁵ liecina, ka 67 % Honkongas cieta sadzīves atkritumu tika apglabāti poligonos. Atlikušie 33 % (1,97 miljoni tonnu) tika reģenerēti, no kuriem 1,52 miljoni tonnu tika eksportēti ārpus Honkongas reciklēšanai un 0,45 miljoni tonnu tika reciklēti uz vietas. Jūnijā valdība nāca klajā ar stratēģiju udeņraža ekonomikas attīstībai⁶⁶, un decembrī tā paziņoja par ceļvedi⁶⁷ elektrisko autobusu un taksometru izmantošanas veicināšanai un elektriskās uzlādes iekārtu plašākai izmantošanai.

Tirdzniecības politika

Honkongai ir **deviņi brīvās tirdzniecības nolīgumi** (BTN). Tie ir parakstīti ar Ķīnas kontinentālo daļu (ekonomisko partnerattiecību nolīgums ar Ķīnu jeb *CEPA*, noslēgts 2003. gada jūnijā un pēc tam paplašināts), Jaunzēlandi (2010. gada martā), Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstīm (2011. gada jūnijā), Čīli (2012. gada septembrī), Makao (2017. gada oktobrī), Dienvidaustrumāzijas valstu asociāciju (*ASEAN*, 2017. gada novembrī), Gruziju (2018. gada jūnijā), Austrāliju (2019. gada martā) un Peru (2024. gada novembrī). Honkonga ir parakstījusi arī 24 **ieguldījumu veicināšanas un aizsardzības nolīgumus** (*IPPA*) ar ārvalstīm (tai skaitā ar 10 ES dalībvalstīm), un ir pabeigtas sarunas par *IPPA* ar Bahreinu, Maldīviju un Mjanmu (tiek gaidīta to parakstīšana).

2024. gada martā Honkonga un Bahreina⁶⁸ parakstīja *IPPA*. 2024. gada novembrī Honkonga parakstīja BTN ar Peru⁶⁹. Notiek sarunas par *IPPA* ar Bangladešu, Ēģipti, Krieviju un Saūda Arābiju. Honkonga un Horvātija 2024. gada janvārī parakstīja visaptverošu nolīgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu⁷⁰.

Izpildvaras vadītājs savā 2024. gada oktobra politikas uzrunā norādīja, ka Honkonga turpinās centienus drīzumā pievienoties **reģionālajai visaptverošajai ekonomikas partnerībai**, kurā ietilpst 15 Āzijas un Klusā okeāna reģiona valstis. Honkonga savu pievienošanās pieprasījumu iesniedza 2022. gadā, taču 2024. gada beigās tā vēl nebija pievienojusies partnerībai.

Ekonomiskā integrācija ar kontinentālo Ķīnu

2024. gada oktobrī Honkonga un kontinentālā Ķīna parakstīja vienošanos par grozījumiem kontinentālās Ķīnas un Honkongas **Ciešāku ekonomisko partnerattiecību nolīgumā** (*CEPA*)

⁶³ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/20/P2024102000250.htm>.

⁶⁴ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.gov.hk/en/residents/environment/waste/management/mswcharging.htm>.

⁶⁵ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/19/P2024121900251.htm>.

⁶⁶ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240617/20240617_171024_544.html.

⁶⁷ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_170259_596.html.

⁶⁸ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202403/03/P2024030300365.htm?fontSize=1>.

⁶⁹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/16/P2024111600021.htm>.

⁷⁰ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202401/24/P2024012400293.htm>.

par pakalpojumu tirdzniecību⁷¹. Nolīgums: i) ievieš papildu liberalizācijas pasākumus vairākās pakalpojumu nozarēs; ii) cenšas palīdzēt Honkongas pakalpojumu sniedzējiem nostiprināt klātbūtni un īstenot uzņēmējdarbību kontinentālajā daļā un iii) atvieglot iespēju Honkongas profesionāļiem iegūt tiesības praktizēt savu darbu kontinentālajā Ķīnā. Nolīgums arī atvieglo noteikumus ārvalstu uzņēmumiem, tai skaitā Eiropas Savienības uzņēmumiem, Honkongā, lai tie varētu vieglāk kvalificēties kā Honkongas pakalpojumu sniedzēji un gūt labumu no *CEPA*. *CEPA* nolīgums par pakalpojumu tirdzniecību tika parakstīts 2015. gada novembrī, pirmo reizi grozīts 2019. gada novembrī un papildināts ar *CEPA* par preču tirdzniecību (parakstīts 2018. gadā).

Attiecībā uz **finanšu integrāciju un savstarpēju piekļuvi** Honkongas un kontinentālās Ķīnas kapitāla tirgi ir savienoti ar shēmu “Stock Connect”, kas saista Honkongas fondu biržu ar biržām Šanhajā un Šeņdžēnā, un savstarpējo tirgu piekļuves shēmu obligāciju tirgiem “Bond Connect”. To 2021. gada septembrī papildināja pārrobežu shēmas “Wealth Management Connect” ieviešana Guandunas, Honkongas un Makao Lielā līča apgabalā (pārrobežu *WMC*), kas dod iespēju atbilstīgiem Ķīnas kontinentālās daļas, Honkongas un Makao rezidentiem ieguldīt līdzekļu pārvaldības produktos, ko bankas izplata citu shēmā iesaistīto reģionu tirgos. 2023. gadā tika uzlabota shēma “Stock Connect” un sākts ziemeļu tirdzniecības posms shēmā “Swap Connect”, kas ir savstarpējas piekļuves shēma, kura savieno Honkongas un kontinentālās Ķīnas procentu likmju mijmaiņas tirgus.

2024. gada janvārī tika paziņoti pasākumi pārrobežu *WMC* atjaunināšanai, lai: i) precizētu kontinentālās daļas ieguldītāju atbilstības kritērijus; ii) paplašinātu iesaistīto iestāžu tvērumu (iekļaujot atbilstīgos vērtspapīru uzņēmumus) un atbilstīgo produktu klāstu; iii) palielinātu individuālo ieguldītāju īpatsvaru un iv) uzlabotu tirdzniecības veicināšanas un pārdošanas kārtību⁷².

2024. gada janvārī *HKMA* un Ķīnas Tautas banka paziņoja par sešiem pasākumiem finansiālās sadarbības padziļināšanai⁷³. Aprīlī Ķīnas Vērtspapīru regulatīvā komisija paziņoja par vairākiem pasākumiem, kuru mērķis ir vēl vairāk paplašināt ieguldītāju savstarpējo piekļuvi kontinentālās daļas un Honkongas kapitāla tirgiem⁷⁴. Pasākumi bija šādi: i) paplašināt atbilstīgus biržā tirgotus kapitāla fondus un iekļaut nekustamā īpašuma ieguldījumu trastus (*REIT*) saskaņā ar programmu “Stock Connect”; ii) atbalstīt to, ka “Stock Connect” dienviņu tirdzniecības posmā (kas ļauj kontinentālās daļas ieguldītājiem pirkt finanšu aktīvus Honkongas akciju tirgū) tiek iekļauta iespēja tirgoties ar akcijām juaņās; iii) uzlabot fondu savstarpējās atzīšanas kārtību un iv) mudināt kontinentālās daļas uzņēmumus kotēties Honkongas biržā. Maijā Ķīnas Tautas banka, Honkongas Vērtspapīru un standartizētu nākotnes darījumu komisija un *HKMA* kopīgi paziņoja par savstarpējās piekļuves kārtības uzlabošanu starp kontinentālās daļas un Honkongas procentu likmju mijmaiņas tirgiem (“Swap Connect”)⁷⁵.

⁷¹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.tid.gov.hk/english/aboutus/pressspeech/press/2024/20241009.html>.

⁷² Honkongas Monetārās iestādes apkārtaksts,

<https://www.hkma.gov.hk/media/eng/doc/key-information/guidelines-and-circular/2024/20240124e2.pdf>.

⁷³ Honkongas Monetārās iestādes paziņojums presei,

<https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/01/20240124-3/>.

⁷⁴ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei,

https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240419/20240419_190851_206.html.

⁷⁵ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei,

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202405/13/P2024051300698.htm>.

Attiecībā uz **Lielā liča apgabalu (GBA)** Honkongas politikas pasākumu mērķis ir daļēji: i) palielināt ekonomisko integrāciju, savienojamību un noteikumu un mehānismu saskaņošanu; ii) veicināt preču un cilvēku plūsmu *GBA* reģionā un iii) nodrošināt Honkongas iedzīvotājiem iespēju dzīvot un strādāt *GBA*. Jūnijā tika izveidota Šeņdzeņas un Honkongas Finansiālās sadarbības komiteja, un notika tās pirmā sanāksme⁷⁶. Jūlijā Honkongas un Guandunas Sadarbības apvienotās konferences 24. plenārsēdē tika parakstīti seši sadarbības nolīgumi, tai skaitā sadarbības nolīgumi par tiesiskumu, testēšanu, sertifikāciju, pārtikas nekaitīgumu un veselības aprūpi. 2024. gada politikas uzrunā tika norādīts, ka Honkongas valdība strādās, lai vēl vairāk atvieglotu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un veicinātu pārrobežu datu plūsmu, medicīnisko sadarbību un klīniskos izmēģinājumus. Politikas uzrunā arī tika paziņots, ka turpināsies Honkongas starptautiskās lidostas loģistikas parka attīstīšana Dungaņas pilsētā Ķīnā, kā arī sadarbība ar Džuhai lidostu, kas atrodas Ķīnā, uz rietumiem no Honkongas un uz ziemeļiem no Makao. Novembrī tika parakstīts nolīgums starp Honkongas lidostas iestādi (*AAHK*) un *Zhuhai Transportation Holding Group* par to, ka *AAHK* iegādājas 35 % no Džuhai lidostas⁷⁷. Papildus tam politikas uzrunā tika norādīts, ka *Hong Kong Investment Corporation Limited*, kas ir Honkongas valdības ieguldījumu instruments, arī izskatīs iespēju veikt ieguldījumus *GBA* projektos. Valdības politikā liels uzsvars tiek likts arī uz tiesiskās sadarbības palielināšanu *GBA* ietvaros. Politikas uzrunā tika izklāstīti plāni īstenot un paplašināt pasākumus, kas ļauj uzņēmumiem, kuri Honkongā veikuši ieguldījumus, pieņemt Honkongas tiesību aktus un izvēlēties šķīrējtiesu Honkongā, ja tie veic uzņēmējdarbību *GBA*. Jūnijā Honkongas Tieslietu departaments un Ķīnas Augstākā tautas tiesa parakstīja saprašanās memorandu par saskarnes platformas izveidi juridiskai un tiesiskai sadarbībai *GBA* ietvaros.

III. Attiecības starp Honkongu un kontinentālo Ķīnu

18. jūlijā noslēdzās Ķīnas Komunistiskās partijas (ĶKP) 20. Centrālās komitejas trešā kopsapulce. Trešajā kopsapulcē tika izklāstīts Ķīnas turpmākās ekonomiskās attīstības virziens. Trešās kopsapulces lēmuma sadaļā “Ekonomikas atvēršana saskaņā ar augstiem standartiem” ir paskaidrots, ka “izmantojot vienas valsts institucionālās stiprās puses – divu sistēmu politiku – mēs (partija) strādāsim, lai konsolidētu un uzlabotu Honkongas kā starptautiska finanšu, kuģniecības un tirdzniecības mezgla statusu, atbalstīsim Honkongu un Makao, lai tās kļūtu par izciliem talantiem paredzētiem starptautiskiem centriem, un uzlabosim attiecīgos mehānismus, lai panāktu, ka abiem minētajiem reģioniem ir lielāka nozīme Ķīnas atvēršanā ārējai pasaulei. Mēs veicināsim Guandunas, Honkongas un Makao sadarbību Lielā liča reģionā, veicinot noteikumu un mehānismu ciešāku saskaņošanu”.

Pēc Honkongas valdības uzaicinājuma Ķīnas Nacionālā tautas kongresa Konstitūcijas un tiesību komitejas priekšsēdētāja vietnieks *Shen Chunyao* un Tirdzniecības ministrijas ĶKP vadības grupas sekretārs un tirdzniecības ministrs *Wang Wentao* 26. un 27. augustā apmeklēja Honkongu, lai izskaidrotu trešās kopsapulces lēmuma ietekmi uz ĪPA. Abas amatpersonas rīkoja slēgtu sesiju, kurā piedalījās aptuveni 400 centrālās valdības amatpersonu un valsts uzņēmumu vadītāju, kas strādā Honkongā, un vēl vienu slēgtu sanāksmi, kurā piedalījās 500 Honkongas valdības amatpersonu un ierēdņu. Pēc tam notika vēl viena atklāta sēde, kurā piedalījās aptuveni 700 pārstāvju no uzņēmējdarbības, speciālistu, izglītības, mediju un jaunatnes jomas.

⁷⁶ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala valdības paziņojums presei, <https://www.info.gov.hk/gia/general/202406/13/P2024061300459.htm>.

⁷⁷ Honkongas starptautiskās lidostas paziņojums presei, https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1762.

ĶKP Centrālās komitejas Honkongas un Makao darba biroja un Valsts padomes Honkongas un Makao lietu biroja direktors Xia Baolong 2024. gada 22.–28. februārī apmeklēja Honkongu pārbaudes vizītē. Apmeklējuma laikā centrālā valdība pievienoja kontinentālās daļas pilsētas Sjiaņu un Cjindao Individuālās ceļošanas shēmai, ļaujot šo abu pilsētu iedzīvotājiem apmeklēt Honkongu.

Izpildvaras vadītājs 28. februārī norādīja, ka Xia apmeklējuma laikā galvenā uzmanība tika pievērsta divām lietām – ekonomikas attīstībai un rajonu pārvaldībai. Xia atzinīgi novērtēja ĪPA valdības darbu un paziņoja, ka Ķīnas centrālā valdība “pilnībā atbalsta” pilsētas attīstību. Atsevišķi no šiem jautājumiem, Xia atkārtoti pauda atbalstu darbam, ko veic pārveidotā Rajonu padome un jaunizveidotās “kopienu pārraudzības komandas”.

2024. gada 15. aprīlis bija Nacionālās drošības izglītības diena un prezidenta Sji Dzjiņpina (*Xi Jinping*) ierosinātās koncepcijas “vispusīga pieeja nacionālajai drošībai” 10. gadadiena. Direktors Xia Baolong savā 15. aprīļa uzrunā atkārtoti uzsvēra, ka pilsētai būtu “cieši jāturas” pie nacionālās drošības pamatprincipiem, un aicināja pilsētu “aktīvi pielāgoties jaunajai situācijai un jauniem izaicinājumiem”, ņemot vērā mainīgo vietējo un ārējo vidi.

2024. gadā kontinentālās Ķīnas iestādes pastiprināja mijiedarbību ar vietējo uzņēmēju kopienu. 30. jūlija atbildes vēstulē Ķīnas prezidents Sji Dzjiņpins mudināja Honkongas uzņēmējus, kuri ir bāzēti Ninbo pilsētā, kas atrodas Ķīnas austrumu piekrastē, “labāk integrēties valsts reformās un attīstībā un sniegt lielāku ieguldījumu Ķīnas modernizācijā”.

Honkongas un Makao lietu biroja direktors Xia Baolong 2024. gada 8. novembrī aicināja 29 uzņēmumu vadītājus no šīs pilsētas “uzņemties līdzatbildību” par pilsētas ekonomisko attīstību “mainīgajos ārējās vides apstākļos”.

Honkongas un Makao lietu biroja “vadībā” un ar centrālās valdības sadarbības biroja “atbalstu” Honkongas valdība 2024. gada 29. novembrī rīkoja ceremoniju, kurā vietējā uzņēmēju kopiena apņēmas sniegt atbalstu Ziemeļu metropolei – jaunajai attīstības teritorijai Honkongas ziemeļrietumu daļā, kas atrodas blakus esošajai Šeņdzeņas pilsētai. Pasākumā piedalījās vairāk nekā 80 uzņēmumu pārstāvji, no kuriem 35 parakstīja nolīgumus par Ziemeļu metropoles attīstības veicināšanu, un to kopējais plānotais ieguldījums pārsniedz 100 miljardus HKD (11,9 miljardus EUR).

Kontinentālās daļas un Honkongas iestādes 2024. gadā sadarbojās, lai uzlabotu robežkontroles efektivitāti. Jūlijā Honkongas drošības sekretārs *Chris Tang* atklāja, ka divos robežpunktos ar kaimiņos esošo kontinentālo Šeņdzeņas pilsētu sāks izmantot “vienoto atļauju”, kas nodrošina, ka ceļotājiem ir jāiesniedz savi dokumenti pārbaudei tikai vienreiz (iepriekšējo divu reižu vietā).

Laikā no 3. līdz 10. novembrim delegācija no Honkongas 20 tiesnešu un tiesu varas amatpersonu sastāvā apmeklēja Ķīnas Sičuāņas reģionu, lai piedalītos pastāvīgi notiekošajā profesionālās pieredzes apmaiņā starp Honkongas un kontinentālās daļas tiesnešiem un tiesu varas amatpersonām.

Honkongā 2024. gada 20. augustā pirmo reizi 14 gadu laikā notika Vispasaules ārvalstīs mītošo ķīniešu konference Ķīnas mierīgas atkalapvienošanās veicināšanai. Konferencē uzstājās ĶKP Politbiroja loceklis un ĶKP Vienotās frontes darba departamenta direktors *Shi*

Taifeng, norādot, ka principa “viena valsts, divas sistēmas” īstenošanai Honkongā ir būtiska nozīme, lai panāktu “valsts atkalapvienošanos”.

Pēc deviņu gadu pārtraukuma Šeņdzeņā 2024. gadā tika atsākta Šeņdzeņas pastāvīgo iedzīvotāju individuālās ceļošanas shēma, kas pieļauj vairākkārtēju iecerēšanu un ļauj viņiem apmeklēt Honkongu. Turklāt Šeņdzeņa 1. decembrī paplašināja šo shēmu, attiecinot to arī uz Šeņdzeņas uzturēšanās atļaujas turētājiem. Honkongas valdība 29. novembrī publicētajā paziņojumā norādīja, ka tā sagaida, ka jaunā shēma “būtiski palielinās Honkongas apmeklētāju skaitu, vēl vairāk veicinās Honkongas tūrisma, mazumtirdzniecības un ēdināšanas nozares un radīs jaunu stimulu Honkongas ekonomikai”.

Pēc attiecīgā likumdošanas darba pabeigšanas 2024. gada janvārī stājās spēkā 2019. gada janvārī parakstītā vienošanās starp kontinentālās daļas un Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala tiesām par civillietās un komercietās pieņemto spriedumu savstarpēju atzīšanu un izpildi.

Kontinentālā Ķīna 2024. gadā bija **Honkongas lielākais preču tirdzniecības partneris**, veidojot 51,0 % no Honkongas kopējā tirdzniecības apjoma. Savukārt Honkonga bija nozīmīgs Ķīnas kontinentālās daļas tirdzniecības mezgls, un 2024. gadā Honkonga bija ceturrtā lielākā Ķīnas tirdzniecības partnere.

Honkonga **2024. gadā** turpināja būt **kontinentālās Ķīnas galvenais ārzonas finanšu centrs un ieguldījumu centrs**. 2023. gadā (pēdējais gads, par kuru ir pieejami dati) kontinentālā Ķīna bija Honkongas lielākais iekšējo ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) avots, neskaitot ārzonas centrus, kā arī Honkongas ārējo ĀTI pirmais galamērķis, kas veidoja 31 % no iekšējo ĀTI krājumiem un 50 % no kopējiem ārējiem ĀTI krājumiem⁷⁸. Savukārt Honkonga ir lielākais ĀTI avots kontinentālajā Ķīnā un galvenais kontinentālās Ķīnas ārējo ĀTI galamērķis, kas veido 59,2 % no Ķīnas iekšējiem ĀTI un 59,3 % no Ķīnas ārējiem ĀTI (2023. gads)⁷⁹. Decembra beigās Honkongas fondu biržā bija kotēti 1478 Ķīnas kontinentālās daļas uzņēmumi, kas veidoja 79,8 % no kopējās tirgus kapitalizācijas un 90,8 % no akciju apgrozījuma.

IV. ES un Honkongas divpusējās attiecības un sadarbība

ES birojs Honkongā 2024. gadā rīkoja regulāras sanāksmes ar Honkongas iestādēm, tai skaitā izpildvaras vadītāju, un to laikā ES birojs puda bažas par demokrātijas un cilvēktiesību vājināšanos Honkongā un *NSL* īstenošanu. ES birojs arī sazinājās ar Ķīnas Ārlietu ministrijas komisāra biroju (*OCMFA*). Pašreizējais ES biroja vadītājs stājās amatā septembrī un jau ir ticis ar lielāko daļu Honkongas valdības augstāko amatpersonu, kā arī ar vairākām nozīmīgām vietējām ieinteresētajām personām no uzņēmējdarbības vides, akadēmiskajām aprindām un pilsoniskās sabiedrības.

ES birojs 2024. gadā veicināja un atbalstīja ES amatpersonu apmeklējumus Honkongā. 13. un 14. aprīlī Honkongu apmeklēja Eiropas Ārējās darbības dienesta rīkotājdirektors Āzijas un Klusā okeāna reģiona jautājumos *Niclas Kvarnström*. Gada laikā Honkongu apmeklēja arī Eiropas Komisijas Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāta (*FISMA* ĢD) ģenerāldirektora vietiece un divi *FISMA* ĢD direktori. Arī

⁷⁸ “Statistical report on External Direct Investment Statistics of Hong Kong” (2023. gada izdevums), 2024. gada 10. decembris, pieejams vietnē <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1040003&scode=260>.

⁷⁹ Honkongas Tirdzniecības attīstības padome, <https://research.hktcdc.com/en/article/MzIwNjcyMDYx>.

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes priekšsēdētāja un vairākas ES dalībvalstu valdību amatpersonas 2024. gadā apmeklēja Honkongu.

Savukārt vairākas Honkongas amatpersonas 2024. gadā devās uz ES iestādēm un tās dalībvalstīm. Maijā Honkongas inovācijas, tehnoloģiju un rūpniecības sekretārs Briselē tikās ar Eiropas inovācijas, pētniecības, kultūras, izglītības un jaunatnes komisāri.

ES birojs Honkongā un ES dalībvalstu ģenerālkonsulāti Honkongā turpināja veikt tiesas procesu novērošanu, kā to paredz Padomes 2020. gada jūlija secinājumi par Honkongu⁸⁰, 2024. gadā Honkongā apmeklējot 80 tiesas sēdes.

2024. gadā ES birojs turpināja rīkot mākslas pasākumus, lai veicinātu cilvēktiesību ievērošanu. ES birojs ciešā sadarbībā ar Ukrainas kopienu Honkongā 24. februārī rīkoja paneldiskusiju, lai pieminētu Krievijas iebrukuma Ukrainā otro gadadienu. Lai Honkongā vēl vairāk palielinātu informētību par Krievijas īstenoto agresijas karu Ukrainā, ES birojs atklāja Honkongas ES filmu festivālu un ES un Āzijas Dokumentālo filmu festivālu, tajos izrādot Ukrainas filmas, un vietējās universitātēs rīkoja divus Ukrainas filmu seansus.

ES birojs sadarbībā ar vietējās Honkongas universitātes žurnālistikas skolu 9. novembrī rīkoja ar “Oskaru” godalgotās dokumentālās filmas “20 dienas Mariupolē” seansu un paneldiskusiju, lai atzīmētu Starptautisko dienu pret žurnālistiem vērstu noziegumu nesodāmības izbeigšanai (2. novembris) un pieminētu Krievijas pilna mēroga kara pret Ukrainu 1000. dienu (19. novembris).

ES birojs arī turpināja palīdzēt rīkot Honkongas ikgadējo ES un Āzijas dokumentālo filmu festivālu, lai izgaismotu sociālās nevienlīdzības problēmu.

2024. gada decembrī ES birojs palīdzēja rīkot ikgadējo *Colours of Humanity Arts Prize*, kas agrāk bija pazīstama kā Honkongas Cilvēktiesību mākslas balva.

Lai paustu ES apņemšanos ievērot vienlīdzības un nediskriminācijas principus un atbalstīt *LGBTIQ+* personu tiesības, ES birojs rīkoja filmas seansu un paneldiskusiju, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta reģistrētām partnerattiecībām un vienlīdzīgām tiesībām noslēgt laulību; tas pulcēja pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, uzņēmējus, konsulāros darbiniekus un politikas veidotājus. ES birojs 2024. gadā arī piedalījās ikgadējā Honkongas praida pasākumā.

ES birojs ir uzturējis regulāru saziņu ar Honkongas pilsoniskās sabiedrības grupām, kas nodarbojas ar dažādiem jautājumiem, tai skaitā ieslodzīto tiesībām un patvēruma meklētāju situāciju. ES birojs 2024. gada 17. decembrī arī palīdzēja rīkot formālas pusdienas ar NVO un oficiālo struktūru pārstāvjiem par jauniešu psihoemocionālo veselību.

ES birojs kopā ar vietējiem partneriem 2024. gadā rīkoja trešo ikgadējo pasākumu “Green Way”. “Green Way” ir konference, kuras mērķis ir veicināt ideju apmaiņu par to, kā vislabāk risināt klimata pārmaiņu problēmu. Pasākumā piedalījās augsta līmeņa dalībnieki gan no valdības (tai skaitā izpildvaras vadītājs *John Lee*), gan no uzņēmējdarbības jomas, un šā gada pasākuma rezultātā tika sniegti ieteikumi, kas ļautu palielināt ES uzņēmumu līdzdalību un ES standartu īstenošanu Honkongas vides aizsardzības pasākumos. Turklāt minētā pasākuma ietvaros sabiedrība tika informēta par attiecīgajiem ES politikas pasākumiem, tai skaitā digitālo

⁸⁰ Padomes secinājumi par Honkongu, 2020. gada 24. jūlijs, pieejami tīmekļa vietnē <https://www.consilium.europa.eu/media/45222/council-conclusions-on-hong-kong.pdf>.

programmu, zaļo programmu, Direktīvu par [uzņēmumu] pienācīgu rūpību un ziņošanu par vides, sociālās jomas un pārvaldības jautājumiem.

Saskaņā ar Honkongas Uzskaites un statistikas departamenta⁸¹ veiktā ikgadējā ārvalstu uzņēmumu apsekojuma datiem⁸² 2024. gadā **ES joprojām bija pilsētā lielākā ārvalstu uzņēmēju kopiena** (ja neskaita Ķīnu), apsteidzot Japānu, ASV un Apvienoto Karalisti. Honkongā 2024. gadā darbojās vismaz 1640 ES uzņēmumi. Aptuveni puse no tiem (800) pilsētā bija izvietojusi savu reģionālo galveno mītņi vai reģionālos birojus. ES uzņēmumi darbojās dažādās nozarēs, tai skaitā finanšu un uzņēmējdarbības pakalpojumu, tirdzniecības, loģistikas, mazumtirdzniecības, pārtikas un dzērienu, būvniecības un inženierijas jomā. Apsekojums parādīja, ka reģistrēto ES uzņēmumu skaits bija par 5,9 % lielāks nekā 2023. gadā. Tas nozīmē, ka ES uzņēmumu skaits Honkongā bija pārsniedzis līmeni, kāds bija pirms Covid-19 pandēmijas un pirms NSL pieņemšanas, un 2024. gadā Honkongā bija par 2,3 % vairāk ES uzņēmumu nekā 2019. gadā (savukārt ārvalstu uzņēmumu, kas nav Ķīnas uzņēmumi, kopējais skaits tajā pašā periodā palielinājās mazāk, proti, par 1,4 %). Tomēr apsekojums arī liecina, ka to ES uzņēmumu skaits, kuru reģionālās galvenās mītnes atrodas Honkongā, joprojām ir zem 2019. gada līmeņa (-9,8 % 2024. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu), lai gan Honkongā izvietoto ES uzņēmumu reģionālo galveno mītņu skaita samazinājums bija ievērojami mazāks nekā ārvalstu uzņēmumiem, kas nav Ķīnas uzņēmumi, kopumā (-17,8 % tajā pašā periodā).

2024. gadā **divpusējās preču tirdzniecības apjoms starp ES un Honkongu sasniedza 28,3 miljardus EUR**, kas ir par 8,7 % mazāk nekā tajā pašā laikposmā 2023. gadā. ES preču eksports uz Honkongu sasniedza 24,1 miljardu EUR, savukārt imports no Honkongas kopumā veidoja 4,3 miljardus EUR, tādējādi ES bija **pārpalikums 19,8 miljardu EUR** apmērā⁸³. 2024. gadā **ES bija Honkongas ceturtnā lielākā preču tirdzniecības partnere** pēc Ķīnas kontinentālās daļas, Taivānas un ASV⁸⁴. Honkonga joprojām bija svarīga tirdzniecības platforma starp Ķīnas kontinentālo daļu un ES.

ES 2022. gadā bija Honkongas **trešā lielākā** pakalpojumu tirdzniecības partnere (Honkongas Uzskaites un statistikas departamenta dati; šā dokumenta sagatavošanas brīdī 2022. gads bija pēdējais pilnais gads, par kuru bija pieejami Honkongas dati)⁸⁵. 2023. gadā Honkonga bija **ES 11. lielākā** partnere pakalpojumu tirdzniecības jomā (*Eurostat*)⁸⁶. *Eurostat* dati liecina, ka ES pakalpojumu tirdzniecība ar Honkongu 2023. gadā sasniedza 38,4 miljardus EUR, kas ir par 10,6 % mazāk nekā iepriekšējā gadā. 2023. gadā ES pakalpojumu eksports uz Honkongu sasniedza 24,3 miljardus EUR, un imports no Honkongas sasniedza 14,1 miljardu EUR, tādējādi ES bija pārpalikums 10,3 miljardu EUR apmērā. Galvenie tirgotie pakalpojumi ir transports, telekomunikācijas, finanšu pakalpojumi un citi uzņēmējdarbības pakalpojumi.

2023. gadā ES bija piektais lielākais ieguldītājs Honkongā un sestais lielākais Honkongas ĀTI galamērķis pasaulē (Honkongas statistika, 2023. gads bija pēdējais gads, par kuru šā dokumenta sagatavošanas brīdī bija pieejami dati). Saskaņā ar *Eurostat* datiem Honkonga 2023. gadā bija devītais lielākais ĀTI krājuma avots Eiropas Savienībā 157,3 miljardu EUR

⁸¹ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, "Report on Annual Survey of Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside Hong Kong" (2024. gada izdevums), <https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

⁸² Apsekojumā sniegti tikai dati par uzņēmumu skaitu. Tas neatspoguļo ES uzņēmumus, kas samazina vai pārceļ dažas darbības un/vai darbiniekus (arī pandēmijas laikā).

⁸³ Avots: *Eurostat*, Eiropas Savienības preču tirdzniecība, <https://ec.europa.eu/eurostat/comext/newxtweb/>.

⁸⁴ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, <https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>.

⁸⁵ Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Uzskaites un statistikas departaments, <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1020011&scode=240>.

⁸⁶ *Eurostat*: Eiropas Savienības pakalpojumu tirdzniecība, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

vērtībā (samazinājums par 19 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu) un 19. lielākais ES ĀTI krājuma galamērķis 82,1 miljarda EUR apmērā (-26,0 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu)⁸⁷.

No 2024. gada sākuma līdz maijam ES un Honkongas un Makao politikas dialoga atbalsta mehānisma projekts nodrošināja platformu diskusijām par tādiem tematiem kā ilgtspēja. 2024. gada decembrī tika sākts jaunais politikas dialogs un publiskās diplomātijas mehānisms Honkongai un Makao. Šis trīs gadu projekts atbalsta ES biroja pastāvīgo sadarbību ar galvenajiem partneriem Honkongā savstarpēji interesējošos stratēģiskajos jautājumos, galvenokārt īstenojot kopīgus pasākumus, sagatavojot pētījumus un izstrādājot atpazīstamības materiālus.

Eiropas Savienības Padome 2024. gada decembrī grozīja Lēmumu 2014/145/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, un Lēmumu 2014/512/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā⁸⁸. Viens no šā grozījuma rezultātiem bija noteiktu Honkongas struktūru iekļaušana sarakstā, kas ietverts Lēmuma 2014/145/KĀDP pielikumā un Lēmuma 2014/512/KĀDP pielikumos.

---

⁸⁷ Eurostat: Eiropas Savienības tiešo ieguldījumu statistika, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

⁸⁸ Eiropas Savienības Padomes paziņojums presei, <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2024/12/16/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-15th-package-of-restrictive-measures/>.